Leto LXV — Poštnina plačana v gotovini — V Ljubljani, v sredo, dne 7. aprila 1937 — Štev. 78 — Cena 1.50 Din

Naročnina mesečno 25 Din, za inozemstvo 40 Din — nedeljska izdaja celoletno 96 Din, za inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v Kopitarjevi ul. 6/III

SLOVENEC

Ček. račun: Ljubljana št. 10.650 in 10.349 za inserate; Sarajevo štv. 7563, Zagreb štv. 39.011, Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitarjeva ulica štev. 6.

Telefoni uredništva in uprave: 29-92, 29-93, 29-94, 29-95, 29-96 — Izhaja vsak dan zjutraj, razen ponedeljka in dneva po prazniku — Ilustrirana priloga „Teden v slikah"

Ljudska fronta — pred 20 leti

Letos mineva 20 let, odkar se je v Rusiji izvršil boljševiški prevrat, ki ni le popolnoma preoblikoval obraza nekdanje carske Rusije, temveč izvaja od tega trenutka dalje najdaljnosežnejši vpliv na vso Evropo in na ves svet. Boljševizem je prišel na oblast formalno šele v novembru 1917 leta, toda pot so mu v usodnem letu pripravljale hitro se menjajoče vlade, ki jih po sedanjem izrazoslovju ne moremo bolje označiti ko vlade ljudske fronte. Nimamo prostora, da bi obravnavali politične, gospodarske, socialne in kulturne razmere predvojne Rusije, ki so daljni, vendar glavni vzrok, da je v Rusiji moglo priti tako daleč. V tem članku nas zanimajo le dogodki leta 1917, ki so si neposredno sledili pred boljševiškim obratom in ki jih označuje slabotno, brezglavo in brezciljno zadržanje vlad »demokratske republike«, točno vlad ljudske fronte.

Na dlani sta zlasti dve značilnosti: Popolna odpoved do tedaj vladajočega meščanstva, ki je ob velikem prelomu ostalo brez vsake orientacije in ki ni imelo ne poguma in ne volje, pozneje pa tudi ne sredstev, da ustavi grozeči revolucionarni plaz, ki so ga vsa znamenja napovedovala V tej zgodovinski uri se je rusko meščanstvo — in tako približno bo meščanstvo povsod na svetu — pokazalo od sile neokretno, nedoraslo za odločilna dejanja in otroško naivno, ker je bilo prepričano, da bo volja do miru, ki se je javljala na razpadajočih bojnih frontah zadržala ljudske mase tudi pred državljansko vojno. Meščanstvo se je lovilo vse tiste usodne mesece za utvarami in je med sebe in grozečo revolucijo boječe potiskalo zmernejše marksiste, trdno prepričano, da se bo mogoče izviti z nekim kompromisom, čeprav je tedaj že bilo vse izgubljeno.

Druga značilnost pa je taktika komunistov, ki jo tedaj prvič vidimo v njeni rafinirani strategiji v celoti uporabljeno in ki se v boju za oblast vse do danes v bistvu ni spremenila. V dumi, ki je zborovala od februarja do novembra v Petrogradu, ni komunistična parlamentarna skupina štela niti petino vseh poslancev. Toda čeprav sta že obe vladi kneza Lwowa, zlasti pa tri vlade Kerenskiga veljale za demokratično-socialistične, gotovo pa za vseskozi levičarske, niso komunisti hoteli z njimi deliti politične odgovornosti. Pač pa so ljudsko fronto iz levičarsko meščanskih in socialističnih frakcij v dumi navidez podpirali, ker jim je bila po godu. Nudila jim je najboljše varstvo in je ustvarjala najugodnejše ozračje, v katerem so komunisti imeli priliko, vzgajati mase za najbolj radikalne cilje. Toda podpora v dumi je bila le navidezna. Med tem, ko so vladni poslanci govorili in govorili v zbornici, se izčrpavali pri ogromnem delu nove zakonodaje, se trudili urediti prehrano in zadržati fronto, ki se je vedno bolj razkrajala, so imeli komunisti čisto druge brige. V dumi se debat sploh niso udeleževali in so komaj pustili nekaj opazovalcev. Njih delo je bilo zunaj na terenu med stotisoči vojaških beguncev, ki so svojevoljno zapuščali fronto in med delavstvom velikih mest. Med nje so vrgli gesla: doli z vojno! Zahtevamo mir, kruh in svobodo! Ko se je vlada z vsemi silami prizadevala, da organizira odpor proti prodiranju Nemcev, so komunistične celice razjedale armadin organizem. V armadi generala Brusilova je cel VII. sibirski armadni zbor odpovedal pokorščino in pričel z orožjem v roki marširati v zaledje. Revolucijo je silno pospešila okoliščina, da so mase iz vsega početka razpolagale z zadostnim orožjem. Komunisti so nemudoma hiteli organizirati sovjete po mestih in v podeželju. Bili so edini, ki so v splošni zmedi in kaosu, ki so ga sami z vsemi silami pospeševali, ohranili stik z ljudskimi množicami. Vlada je bila brez avtoritete in brez moči. Po mestih in v podeželju so komunistične trojke prevzemale oblast v svoje roke. Že so zavihrale rdeče zastave z napisi francoske revolucije: svoboda, enakost, bratstvo. Že 20 maja so se komunisti čutili tako močne, da so mislili, da vladi lahko diktirajo svojo voljo. Tega dne je bil namreč ustanovljen Osrednji sovjet delavcev in vojakov, ki naj bi kontroliral delo vlade. Od tega dne dalje je vlada »ljudske demokracije« z vsemi svojimi lepimi naslovi in priveski bila le še izvršilni organ volje komunistične stranke. Komunistični poslanci so stavili vedno večje in vedno radikalnejše predloge in duma jih je brez posebnega odpora sprejemala, ker je sicer vedela, kaj jo čaka. Komunisti so izdali geslo: revolucijo je treba poglobiti! Toda njihovi voditelji so bili v inozemstvu, v Švici, v Franciji, na Angleškem, pa tudi v pregnanstvu v Sibiriji Vlada je morala takoj izdati »takojšnjo in popolno pomiloščenje za vse politične in verske zadeve, teroristične atentate, vojaške upore in za prilastitev zemlje«. Vlada se je morala tudi obvezati, da bo vse pomiloščene na državne stroške in s posebnimi častmi spravila v domovino. Tako se je tudi Lenin iz Švice povrnil čez Nemčijo v Petrograd na državne stroške in na kolodvoru mu je bil prirejen svečan sprejem z vojaškimi častmi.

O novem možu, kateremu so komunisti priredili hrupen sprejem, vlada ljudske fronte ni imela jasnega pojma. Kerenski ga je imel, kakor je sam pozneje pisal, za nenevarnega sanjača in fanatika, ki je več kot desetletje preživel v inozemstvu in ki nima stika z domačimi razmerami. Toda Lenin je bistro pregledal položaj, ki ga je s svojimi pomagači prav on pomagal ustvarjati Sredi splošne zmede, ko ni nobena oblast več veljala, je izdal jasna navodila svojim ljudem, zlasti pa je znal poiskati gesla, ki so bila za ušesa množice vabljiva in prijetna: Vso oblast sovjetom! Ropajte, kar je vam bilo ugrabljeno! Vojno palačam, mir kočam! Hočemo zemljo, mir in svobodo! Komunizem je zmagal, ker je ljudstvu obljubljal svobodo, zemljo in oblast V letaku, ki ga je Lenin sestavil in ki je tedaj v milijonski nakladi krožil po Rusiji, je rečeno: Sovjeti so nov državni aparat, ki predstavlja tako lahko, nerazdružno tesno zvezo z množico in večino naroda in ki jo je vsak čas mogoče obnoviti ter nadzirati, da se prejšnji upravni sistem še zdaleka z novim ne da primerjati. Komunizem prinaša ljudstvu svobodo, kajti ljudstvo ima nad sovjeti popolno oblast in jih vsak čas lahko po svoji volji spreminja. Sovjeti so najbolj demokratična oblika vladavine!

Lenin je, preden je prišel na oblast, ruskemu narodu slovesno obljubljal demokracijo, samoupravo in svobodo. Z nobenim stavkom ali besedo ni bilo nikjer rečeno, da bo le komunistična stranka tista, ki bo v svojih vrhovih združevala izključno vso diktatorsko oblast — ne pa ljudstvo. Tedaj ni še nihče poznal komunizma in njegovih krvavih metod vladanja. Preprosto in lahkoverno rusko ljudstvo, ki je stoletja bilo pod knuto, ni bilo težko premakniti z lepimi demokratičnimi gesli. V prepričanju, da mu komunizem res prinaša svobodo, je slavilo Lenina, je pritrjevalo njegovim demokratičnim obljubam, je njega in njegove s svojimi telesi ščitilo pred belogardisti. Ista igra s svobodo in demokracijo, kakor jo še danes igra komunizem v Španiji, v Franciji, pri nas in kjerkoli v svetu! Lenin pa je sovjete izročil komunistični stranki, postali so orodje strankine diktature, narod pa je bil na milost in nemilost izročen po krvi in maščevanju hlepečim krvolokom. Na začetku komunistične diktature stoji laž in lažnjiva propaganda jo vzdržuje, da ne bi svet videl, kako se godi v boljševizmu zasužnjenim narodom.

Dvajset let že traja križev pot sovjetskih narodov, ki bi se že davno osvobodili, ako bi vsaj vsak stoteri državljan mogel pokazati svojo svobodno voljo — kakor je te dni nekdo zapisal o razmerah v Rusiji. Toda tudi to ni mogoče. Ogromen aparat nasilja, ki brezhibno in kruto deluje, drži vse v svojih vezeh. Prav malo pomenja, ako tudi v Rusiji nek Robespierre izroča rablju Dantonu in njegove prijatelje. Križev pot naroda se odpira še vedno v nedogled. Ne samo v usodnem letu 1917, ampak cela desetletja prej se imoviti sloji niso brigali za socialno pravičnost in si niso vzeli truda, da bi tudi »malemu« človeku omogočili dostojno življenje. Grehe onih rodov plačujejo sedaj milijoni krivih in nedolžnih. Ob robu Evrope pa se laž in kruta boljševiška stvarnost nadaljujeta kot neprestan opomin in svarilo Evropi, da socialne krivice morejo roditi samo še večje socialne krivice in da je edino pravica trajna podlaga vladavinam.

Drin.

Počastitev pokojnega kralja zedinitelja

Belgrad, 6. aprila. m. Danes dopoldne nekaj pred 11. uro se je predsednik češkoslovaške republike dr. Beneš odpeljal iz Topčidera proti Oplencu, kjer je na grob pokojnega kralja Aleksandra položil venec. Na topčiderski postaji so ga pričakovali: knez-namestnik Pavle s soprogo, predsednik vlade dr. Stojadinović, zunanji minister češkoslovaške republike dr. Krofta, kancler dr. Šamal, minister dvora dr. Milan Antić, maršal dvora Boško Čolak Antić, civilni in vojaški dostojanstveniki ter celokupno spremstvo dr. Beneša. Ob 11. dopoldne so sedli v dvorski vlak, ki jih je odpeljal s postaje.

V Mladenovcu je visoke goste na postaji pričakovala številna množica ljudi, kateri na čelu je bil narodni poslanec Vadžak s tamošnjim županom, okrajni glavar Vujič, civilna in vojaška oblast, zastopniki duhovščine, meščani, otroci in ljudska šola. Najprej je visoke goste pozdravil poslanec Vadžak s primernim nagovorom, nato pa so učenci raznih šol pozdravili visoke obiskovalce z deklamacijami. Ge. Benešovi so darovali šopke cvetic, prav tako pa tudi kneginji Olgi. Po tem sprejemu so visoki gostje šli skozi gost špalir narodnih noš. Zasedli so avtomobile ter se odpeljali proti Topoli. Po poti, kjer so vozili, jih je množica navdušeno pozdravljala: »Živel Beneš! Živela Češkoslovaška! Pozdravljeni, pozdravljeni!«

Že zunaj Mladenovca na meji Šumadije, v vasi Belosavci, jih je pričakovala zopet velika množica v lepih narodnih nošah ter jih obsula z rožami. Mesto Topola je bogato okrašeno z zastavami in zbuja slovesen vtis. Ob koncu mesta, kjer cesta zavije proti Oplencu, je stal eskadron konjenice 5. polka iz Palanke s fanfarami, ki je ob prihodu visokih gostov zaigral češkoslovaško in našo himno. Ob zvokih fanfar so se avtomobili vzpenjali po cesti do kraljevega mavzoleja. Tu je goste pričakal in jih pozdravil polkovnik Leko. Nato so gostje stopili v kraljevo kripto. Na čelu je stopal češkoslovaški general Blaha ter češkoslovaški vojni ataše v Belgradu g. Maly, ki sta nosila lep venec predsednika češkoslovaške republike dr. Beneša. Dr. Beneš je spomin pokojnega kralja počastil z enominutnim molkom. Prav tako je izkazalo čast pokojniku tudi spremstvo. Nato si je predsednik češkoslovaške republike zelo pozorno ogledal veličastno grobnico. Nato pa je s spremstvom odšel v vilo, kjer sta mu ob 1. knez Pavle in kneginja Olga priredila kosilo. Ob 2. popoldne so se gostje odpeljali na Avalo, kjer je predsednik češkoslovaške republike dr. Beneš položil venec na grob neznanega junaka in si ob tej priliki ogledal tudi dela pri postavljanju novega veličastnega mavzoleja »Neznanemu vojaku«. Z Avale so se visoki gostje vrnili v Belgrad.

Danes zvečer ob pol 9 bo priredilo tukajšnje češkoslovaško poslaništvo slovesno večerjo za člane kraljevskega doma in druge visoke povabljence iz številnih političnih, gospodarskih in prosvetnih krogov. Predsednik češkoslovaške republike dr. Beneš s soprogo bo prišel v poslaništvo, kjer bo sprejel in pozdravil člane kraljevega doma, kraljico Marijo, kraljeve namestnike in ostale goste.

Pozdrav na kolodvoru.

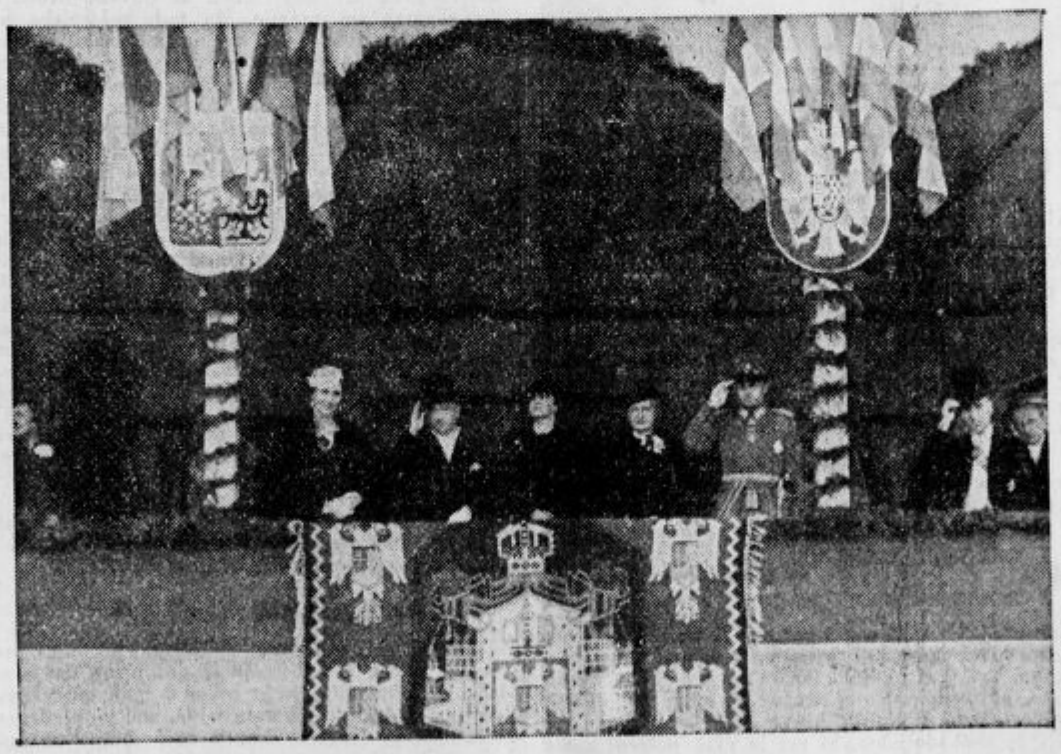

Kneginja Olga, prezident Beneš, kraljica Marija, soproga dr. Beneševa in knez namestnik v loži ob mimohodu naših čet.

Francija je zadovoljna

Pariz, 6. aprila. b. Glavni urednik socialističnega »Populaire« Rosenberg se obširno bavi z obiskom češkoslovaške republike gosp. dr. Beneša v Belgradu. Članek je vzbudil v francoskih političnih in diplomatskih krogih senzacijo, ker je znano, da glavni urednik »Populaire« tolmači misli ministrskega predsednika Leona Bluma. Pisec, ki ima očividno pred očmi nekoliko preplašeno pisanje nekaterih slabo informiranih pariških listov, ugotavlja in podčrtuje, da je bil gosp. dr. Benešu v Belgradu prirejen izredno prisrčen sprejem. Jugoslovani ga niso sprejeli samo kot šefa prijateljske države, temveč tudi kot ustanovitelja Male zveze, ki je vložil vse svoje sile v to, da združi Češkoslovaško z Jugoslavijo, obe državi pa s Francijo. Pisec pravi dalje, da je **Francija vedno obžalovala napetost, ki je obstojala med Jugoslavijo in Italijo ter se vedno bala spora med Belgradom in Rimom. Zaradi tega sedaj iskreno pozdravlja nastop normalnih razmer med tema dvema državama.** Jugoslovanska javnost je pokazala ob priliki obiska dr. Beneša svoje pravo mnenje. »Ere Nouvelle« piše, da je dr. Beneš eden izmed onih velikih Čehov, ki so ustanavljali češkoslovaško republiko in tvorec Male zveze. Dr. Beneš sodeluje že 20 let aktivno v mednarodni politiki. Odkar je bil izvoljen za predsednika češkoslovaške republike, je vedno pravilno vodil usodo svoje države. **Zaradi tega so njegovi razgovori v Belgradu neizmerno velikega pomena ne samo s stališča češkoslovaško-jugoslovanskih odnosov, temveč tudi s stališča splošne češkoslovaške politike. Jugoslovansko javno mnenje je uporabilo to priliko ter manifestiralo svoje prijateljske odnose, ki združujejo obe bratski državi.**

Globok vtis v mednarodnih političnih krogih so vzbudila poročila o belgrajski konferenci med predsednikom češkoslovaške republike dr. Benešem in predsednikom jugoslovanske vlade in zunanjim ministrom gosp. dr. Milanom Stojadinovičem. Tudi radikalna »L'Oeuvre«, ki ima najboljše zveze s Quai d'Orsayem, ki je odtod prejela svoje informacije, ki pravijo, **da Češkoslovaška nikakor ne more ugovarjati zbližanju Italije in Jugoslavije.**

Poluradni »Petit Parisien« se bavi s sestankom dr. Beneša s knezom-namestnikom Pavlom ter poudarja, **da bosta šli Jugoslavija in Češkoslovaška tudi v bodočnosti po dosedanji poti zaupanja,** ki jo bo dovedla do zaželjenega cilja.

Visoka odlikovanja in darovi

Belgrad, 6. apr. m. Knez namestnik Pavle je odlikoval člane spremstva predsednika češkoslovaške republike dr. Beneša s sledečimi odlikovanji:

Dr. Šamala, kanclerja v predsedništvu češkoslovaške republike z redom Jugoslovanske krone 1. stopnje, Ludvika Štrimpla, šefa protokola češkoslovaškega zunanjega ministrstva, z redom Jugoslovanske krone 1. stopnje, divizijskega generala Silvestra Blaha, šefa vojnega doma v predsedništvu češkoslovaške republike z redom sv. Save 1. stopnje; dr. Jana Jina, šefa kabineta zunanjega ministrstva češkoslovaške republike z redom Jugoslovanske krone 2. stopnje; dr. Frančiška Remza, sekretarja v kabinetu češkoslovaške republike z redom sv. Save 3. stopnje.

Pri včerajšnjih obiskih pri članih kraljevskega doma je predsednik češkoslovaške republike dr. Edvard Beneš izročil kot svoje darilo kralju Petru II. zlat potovalni pribor, knezu namestniku pa umetniško izdelan servis iz češkega kristala. Knez namestnk pa je podaril dr. Benešu figurino iz brona, delo kiparja Tome Rosandića.

Belgrad, 6. aprila. AA. Predsednik češkoslovaške republike dr. Edvard Beneš je blagovolil odlikovati dr. Vojislava Janjiča, bivšega ministra in poslanca, z redom belega leva 2. stopnje.

Belgrad, 6. apr. m. **Odhod predsednika čsl. republike je določen za jutri ob 4 popoldne. Potoval bo čez Zagreb in Maribor v svojo domovino.**

Schuschnigg pojde v Rim

Rim, 6. aprila. c. Avstrijski kancler Schuschnigg bo prišel koncem meseca aprila v Rim. Pred njim pa bo prišel v Rim pruski ministrski predsednik Göring.

Demanti

Berlin, 6. aprila. c. **Inozemsko časopisje je te dni pisalo, da je možno neko zbližanje med Nemčijo in sovjetsko Rusijo. Danes pa objavljajo v Berlinu, da bi bila taka politika nemogoča, ker sta oba kongresa narodnosocialistične stranke v Nürnbergu zavzela načeloma sovražno stališče proti komunizmu.**

Revolucija žre svoje otroke

Padec največjega krvnika ruskega naroda

Varšava, 6. aprila.

Boljševiška agencija Tass iz Moskve potrjuje vest, da je osrednji izvršilni odbor sovjetov velel aretirati bivšega načelnika GPU Jagodo, ki je zadnje leto zavzemal mesto komisarijata za pošte in brzojav, in sicer zaradi upravnih neredov, ki imajo zločinski značaj.

Kako je bil Jagoda aretiran

Jagoda je bil aretiran pretekli petek in je bil že zaslišan od svojega naslednika Ježova v isti sobi, iz katere je toliko let razširjal svoj grozoviti teror po vsej Rusiji. Tako je zopet padel eden glavnih stebrov boljševiškega režima med splošnim presenečenjem ruskega prebivalstva.

Aretacija Jagode je bila dramatična. Jagoda je že pred dvema tednoma hotel iz Rusije pobegniti, pa so tako zelo pazili nanj, da se mu namera ni posrečila. Prišla sta ponj državni pravdnik Višinskij in podnačelnik GPU, ki je bil svoj čas Jagodov tajnik, Agronov.

Jagoda ima 50 let in je skupaj z znanim krvolokom, Poljakom Dierdzynskim, ustanovil Čeko. Jagoda sam je Čeko spremenil v GPU in se je zlasti znašal nad opozicijo. Preganjal je predvsem Zinovjeva, Kamenjeva, Pjatakova, Radeka in druge, v inozemstvu pa je predvsem man kot aranžer umora ruskega generala Kutjepova v Parizu, ki so ga agenti Jagode izvabili v Rusijo in ga na doslej še nepojasnjen način spravili s sveta.

Ne samo krvnik, ampak tudi špekulant

Seveda se vsa javnost sprašuje, kako da je sedaj padel ta krvnik, ki je v čast in slavo Stalina pripravil pot na morišče starim Ljeninovim tovarišem, katerih se Stalin toliko boji. Uradno pravijo, da je Jagoda prodajal inozemskim špekulantom za visoke provizije dragocenosti, ki jih je tajna policija zaplenjala pri aristokratih in drugih pristaših bivšega režima, ki so bili usmrčeni ali izgnani v Sibirijo. To je zelo verjetno, ker se je zadnje čase v Rusiji razpasla strahovita korupcija, kraja in poneverbe ter najumazanejše špekulacije. Vendar pa je glavni vzrok za aretacijo Jagode, ki je še pred kratkim bil največji zaupnik Stalina, njegov glavni vohun in krvnik, političnega značaja.

Zvezal se je z zarotniki proti Stalinu

Jagoda je bil zelo užaljen, ko je bil letos sebruarja meseca po končanem procesu zoper Radeka kot šef tajne policije odstavljen in zamenjan z Ježovim. Vzrok je bil ta, ker mu je baš Ježov očital, da je imel Radekovo oposicijo premalo pod pažnjo. Zdi se, da se je Jagoda iz maščevanja približal novi skupini, ki so jo nedavno odkrili in ki je zamišljala zaroto zoper Stalina, Kaganova in Ježova in ki ima baje svoje središče v armadi. Ko pa je Jagoda v zadnjih dneh čutil, da so tej zaroti že na sledu, je poskušal svojo srečo z zadnjo karto in je zaroto ovadil z izgovorom, da jo je sam organiziral, da bi mogel raskrinkati in udariti po Stalinovih sovražnikih, ki da imajo svojo oporo v armadi. Toda Ježov je Jagodi pasno sledil in njega samega razkrinkal.

Povod je dal Ježovu zločin, ko je bila neka lepa ženska, ki je vršila špijonske posle obenem za GPU in za zarotnike, te dni v nekem moskovskem hotelu umorjena. V kakšni zvezi je ta umor z aretacijo Jagode, se ne ve, na vsak način je po tej zadevi Jagoda bil razkrinkan in Ježov je sklenil, da spravi tega krvoločnika in intriganta ter korupcijonista enkrat za vselej s poti.

Sovjetska Rusija — najhujša policijska država na svetu

Pravo ozadje teh dogodkov pa je ljuto nasprotstvo med rdečo armado in tajno policijo. Armada z veliko nejevoljo gleda moč in izreden položaj policije, ki predstavlja prav za prav drugo armado 240.000 mož, oboroženih s tanki, topovi in aeroplani in veliko boljše plačanih od častnikov in vojakov redne armade. V Moskvi sami šteje GPU celih 40.000 mož, dočim je število rdeče garnizije polovico manjše. Ker se je rdeča armada zoper to začela zadnje čase silno puntati, se je Stalin ustrašil in predstavlja aretacija Jagode prav za prav korak, ki naj potolaži rdečo armado, ki je v Jagodi po pravici videla svojega največjega nasprotnika. Stalin pa je obenem tudi zvišal častnikom rdeče armade plačo za 20 do 40% ter izdal dekret, s katerim dobivajo vsi častniki bivše carske armade, ki so se pokazali lojalni napram rdečemu režimu, penzijo. Pravijo pa, da se vojni komisar, maršal Vorošilov, s tem ne bo zadovoljil in da ima trden namen, onemogočiti tudi Ježova. **Na vsak način pa ni nobenega dvoma, da je opozicija proti Stalinu vsak dan hujša, naj bodo njeni motivi taki ali taki.**

Angleški komentar

Aretacija bivšega šefa GPU Jagode je zlasti v angleškem časopisju izzvala razne komentarje.

»Daily Telegraph« poroča, da vlada v Moskvi veliko veselje, ker je bil Jagoda aretiran, saj je njegova senca ležala nad prebivalstvom, kakor moreča mora. Poročilo v podrobnosti navaja poteze v značaju tega brezznačajnega moža. **Jagoda je podpiral desničarsko opozicijo, ki sta je vodila Rikov in Buharin v njeni kritiki Stalinovega kolektiviziranja. Istočasno pa je v krvi dušil kmečke punte, ki so se upirali razlastitvi zemlje.** Ime Jagoda bo neločljivo združeno s potoki krvi in grozovitostmi, pod katerimi je Stalin izvedel kolektivizacijo zemlje. Stalin je baje že delj časa sumil Jagodo, da ni popolnoma pravoveren komunist. Vendar je imel Jagoda v rokah preveč obtežilnega materijala za ostale komunistične krvnike. Vsak poskus, da bi ga odstranili, je rodil le nov val nasilja nad nedolžnimi žrtvami. Jagoda pa je imel na vesti tudi druge umazanije. **Ježov je dognal, da je Jagoda v teku svojega poslovanja spravil v inozemstvo 800.000 dolarjev.** Sestavljena je komisija, ki bo preiskala finančno poslovanje Jagode. Poleg Jagode je bil aretiran poštni ravnatelj moskovske telefonske centrale, češ, da je kriv sabotaže. Očita se mu, da je poslušal telefonske razgovore boljševiških prvakov. Splošno sklepajo, da bo aretiran tudi šef GPU v Ukrajini, Balicki, ki je bil poklican v Moskvo in se ni več vrnil v Kijev.

Naslednik Jagode

Moskva, 6. aprila. b. Na mesto Jagode, bivšega šefa Čeke in GPU, ki je bil včeraj aretiran zaradi raznih zločinov, ki jih je izvršil v službi, je imenoval vrhovni izvršilni svet Sovjetske Rusije dosedanjega komisarja za pošte in brzojav Kolembskega. Kolembski je bil dosedaj šef motoriziranih sil rdeče armade. V političnih krogih smatrajo to kot velik uspeh maršala Vorošilova, ki se mu je posrečilo vriniti v sovjetsko vlado svojega zaupnika.

Ofenziva nacionalistov na baskiškem bojišču

Salamanca, 6. aprila. b. Po končani prvi fazi nacionalistične ofenzive na baskiškem bojišču je zavladalo za dva dni zatišje, ki so ga nacionalne sile izkoristile za utrditev zavzetih postojank in za organizacijo ozadja. Medtem, ko so bele čete počivale in se utrjevale, pa nacionalno letalstvo ni dalo miru vladnim četam ter jih je neprestano bombardiralo in obstreljevalo, tako da je bila vsaka koncentracija povsem nemogoča.

Davi pa je navsezgodaj pričela druga faza ofenzive, ki je nacionalnim četam prinesla zopet nove uspehe. **Nacionalisti napadajo na vseh sektorjih baskiškega bojišča** in izvajajo silovit pritisk na umikajoče se hribovce, ki se borijo za republikansko vlado. Od rane zore je pričelo bruhati topništvo smrtonosni ogenj proti novim položajem republikanskih čet, ki jih še niso mogli dovolj utrditi vsled prekratkega razdobja med prvo in drugo etapo ofenzive. Nacionalistična letala letijo zelo nizko in kosijo republikanske vrste, ki se počasi v neredu umikajo. Ceste proti Eibaru, Durangi in Bilbau so pod ognjem nacionalističnih bombnikov, ki se neprestano izmenjavajo v razganjanju sovražnih sil. Iz Eibara in Duranga je baskiška oblast izselila civilno prebivalstvo, ki ne more sodelovati v borbah. Nacionalistične sile so bile davi 5 km od Ohiande. **Nacionalisti prodirajo naprej** kljub izredno močnim nalivom, ki jih spremlja toča. Pri Ohiandi so vladne čete prešle v protinapad s tanki, vendar pa so jih nacionalisti krvavo odbili. Cesti, ki vodita v Dimo in Durango, sta sedaj presekani ter rdeče čete po teh cestah ne morejo dobiti nobenih okrepitev več.

Po vesteh iz Madrida je bila zarota, ki ji je prišel na sled odbor za obrambo Madrida, v španski prestolici mnogo bolj nevarna, kakor se je prvotno mislilo. V zaroto je vmešanih nekaj sto oseb, ki so imele nalogo napasti rdeče čete v hrbet pri Casa del Campo ter tako omogočiti belim četam preboj rdečih črt v tem delu mesta. Izvršene so bile številne aretacije, vojno sodišče pa je takoj stopilo v akcijo in nacionalisti trdijo, da je rdeča oblast postrelila nekaj sto oseb.

Bolgarija in Jugoslavija vedno večji prijateljici

Sofija, 6. aprila. AA. Včeraj popoldne je bil v kinu Kopa občni zbor delegatov zadružnikov in na tem občnem zboru je bil sprejet načrt pravil o ustanovitvi instituta za zadružno sodelovanje med Jugoslavijo in Bolgarijo. Vodstvo instituta se voli za eno leto in sedež instituta je izmenoma vsako leto ali v Sofiji ali pa v Belgradu. Dva člana predsedstva sta Bolgara in dva Jugoslovana. Letos je predsednik Hristo Ganev, za podpredsednika pa je izvoljen Voja Djordjevič. Govorniki so razlagali, kaj vse se bo lahko delalo složno in sporazumno in vsi so se zelo ugodno izrazili o carinski zvezi med Jugoslavijo in Bolgarijo. Poslane so bile pozdravne brzojavke predsedniku jugoslovanske vlade g. dr. Milanu **Stojadinoviču**, notranjemu ministru in predsedniku Glavne zadružne zveze dr. Antonu **Korošcu** in staremu zadružnemu delavcu Mihajlu **Avramoviču.**

Včeraj dopoldnie je jugoslovanske zadrugarje sprejel ministrski predsednik dr. Kjoseivanov. Predsednik sofijske občine je včeraj popoldne priredil čajanko, danes pa odidejo jugoslovanski zadružniki v notranjost Bolgarije, kjer bodo obiskali razna zadružna središča.

Ves bolgarski tisk je pozdravil ustanovitev ustanove za medsebojno zadružno sodelovanje kot koristno delo za bodočnost dveh bratskih narodov.

Domači odmevi

Skrajna nelojalnost

Dočim se v drugih državah smatra kot samoposebi umevno, da se opozicija napram vladi obnaša lojalno zlasti na polju zunanje politike, kjer mora država oziroma narod nastopati kot celota, naj pripada tej ali oni stranki, pa opozicija v Jugoslaviji ni tega mnenja. Gospod Miša Trifunovič, Lazar Markovič, Joca Jovanovič, Petar Živkovič in celo Ljuba Davidovič mislijo, da sedaj njihova glavna naloga ni samo, da napadajo režim dr. Stojadinoviča v državi sami, ampak da obenem tudi na vso moč zabavljajo zoper zunanjepolitične smernice vlade, ki svoje odnošaje do sosedov in nesosedov, do velikih in do malih sil ureja s stališča splošnih državnih interesov, ne pa iz strankarskega vidika. Zelo čudno se obnaša tudi znani gospod Žika Balugdžič, naš bivši poslanik v Berlinu, ki se sedaj smatra za nekakega šampiona demokracije in združene proletarijata ter je te dni povabil na svoj dom češkoslovaške časnikarje, katerim je naslikal zunanjepolitične smernice sedanje vlade v kar moč črni luči. Napadal je naš sporazum z Italijo, češ da se s tem podpira fašistični blok, kar ga pa ni motilo, da ne bi čisto nelogično zahteval, da se Jugoslavija priključi nasprotnemu bloku, katerega si je zamislil gospod Žika Balugdžič in kateremu bi seveda stala na čelu sovjetska Rusija.

Vlada gospoda dr. Stojadinoviča je v popolnem sporazumu s svojimi zaveznicami v Mali antanti pa z Anglijo in Francijo izrekla načelo, da se naša država ne sme dati potegniti v noben tak blok, ampak uravnavati svoje odnošaje napram enim in drugim — če takšna grupacija sploh obstoja — izključno le iz vidika ohranitve evropskega miru in vpostavitve političnega ravnovesja in gospodarskega blagostanja, ki je predpogoj za konsolidacijo tudi naših razmer in za procvit naše države, ki hoče biti prijateljica z vsemi, ki pošteno za isti cilj delajo, dočim so ji politični ideali tako ekstremne levice kakor desnice popolnoma tuji — čisto v smislu prave in pristne demokracije in svobodoljubja, ki mu je vsak pošteni nazor svet, vse utopije pa, ki rušijo evropsko kulturo in red, skrajno zoprne. Toda, če je mogoče razumeti gospoda Balugdžiča, ki v svoji osebni užaljenosti na gori omenjen način skuša delati zgago, pa se je treba čuditi vsaj srbskemu delu opozicije, ki je v zunanjepolitičnem oziru doslej bil vedno dostojen in je nujal moralno oporo vsaki vladi, ki je delala na zunaj v korist države. Če zdaj gospodje kritizirajo našo pogodbo z Italijo, jih je treba spomniti samo na to, da je njihov zunanjepolitični ekspert, gospod Laza Marković, še nedavno v »Politiki« pisal o veliki vojni nevarnosti, če ne napravimo sporazuma z Italijo in z Bolgarijo, pa se je tudi zavzemal za prijateljske odnošaje z Nemčijo, ki naj bi šli vzporedno s tradicionalnim prijateljstvom s Francijo in veliko angleško demokracijo. Kako se to ujema s sedanjim zabavljanjem njegovih prijateljev zoper miroljubno politiko dr. Stojadinoviča — to vedi sam Bog. Kavarniški krožki opozicije, predvsem pa tisti, ki se ob vsaki priliki sami hvalijo s svojo absolutno državnotvornostjo, sedaj v vprav katastrofalnem razpoloženju slikajo prizadevanja naše vlade za utrditev miru kot nepravo in pogubno pač samo zato, da bi ustvarili proti vladi nezaupanje, dočim so njihovi vodje v senatu takó pakt z Bolgarijo kakor z Italijo označili kot velik diplomatičen uspeh, ki ga je le pozdraviti v zvezi z našimi starimi prijateljstvi, katerih ta dva pakta ne rušita, marveč jim prinašata le velike koristi.

Čisto gotovo je, da bi se bila opozicija, če bi bila ona na vladi, pravtako kakor dr. Stojadinović prizadevala, da ta dva sporazuma sklene, če bi bila tega sposobna — zdaj pa, ko se je to posrečilo dr. Stojadinoviču, ji to seveda ni prav. Po pravici »Samouprava« to graja in graja vsak pošten in lojalen človek v tej državi, ki se zaveda, da notranjepolitično nasprotstvo in sovraštvo ne sme prekoračiti mej, katere diktira skupni interes in prestiž ter blagor naše države. Hvala Bogu, ravno inozemstvo pa v prvi vrsti naši zavezniki vedó uspešno in lojalno politiko dr. Stojadinoviča pravilno ceniti, tako da kritikastri opozicije vzbujajo samo pomilovanje in se sami diskreditirajo, tako doma med ljudstvom kakor v zunanjem svetu.

Hrvatski vozel

V zadnjem času so začeli zopet pisati o odnošajih med seljačko demokratsko koalicijo v Zagrebu in šefi takozvane belgrajske združene opozicije. Povod k temu je dalo potovanje zemljoradniškega poslanca Čubriloviča v Belgrad, kjer se je sestal z voditelji Davidovičevih demokratov, Stanojevičevih radikalov in zemljoradnikov. Da ti razgovori niso privedli do nobenega rezultata, se da sklepati iz pisanja tako belgrajskih kakor zagrebških opozicionalnih listov. Belgrajska opozicija pravi, da je njeno stališče Hrvatom dobro znano, da se torej nimajo kaj razgovarjati, ako Hrvati ne povedo svoje, dočim Zagrebčani pravijo, da tudi belgrajska opozicija čisto dobro ve, kaj je minimalni program Hrvatov. Davidovičevci nadalje trdijo, da je prišlo do zastoja v odnosih med belgrajsko in zagrebško opozicijo zaradi sestanka dr. Mačka s predsednikom vlade dr. Stojadinovičem. Seljačko demokratska koalicija pa opozarja Davidoviča na njegovo svoječasno izjavo, da sporazum med Hrvati in Srbi ni stvar dveh strank, ampak državna zadeva, da se torej Davidovič nikakor ne more zdaj izgovarjati na sestanek med dr. Mačkom in dr. Stojadinovičem, da opraviči svoje pasivno zadržanje napram hrvatskemu problemu. Žebelj na glavo pa je zadel »Obzor«, ki opominja takozvane šefe belgrajske združene opozicije na to, da glede hrvatskega vprašanja niti med seboj niso na jasnem in da bi se morali Stanojevičevi radikali, srbijanski demokrati in zemljoradniki zložiti med seboj v tej zadevi, preden smejo kaj očitati zagrebški opoziciji. Zato tudi ni razumljivo, čemu misli dr. Čubrilovič, da je potrebno neko posredovanje v Belgradu, ko pa vendar že dolgo obstoji skupna delegacija obeh opozicij, ki bi morala sporazum podrobno formulirati. — Na vsak način je, kakor vidimo, hrvatsko vprašanje zelo zamotan vozel in je veliko vprašanje, ali ga bo opozicija sploh odmotala.

„Srbska kolonija...“

V Splitu imajo afero. »Jadranski dnevnik« namreč, ki izhaja v Splitu, je te dni pisal, da je nek srbski športni klub, ki je prišel v Split, pričakovala »srbska kolonija«. Zanimivo je, da je »Jadranski dnevnik«, ki smatra Srbe v naši državi za kolonijo, kar vsekakor ni samo zelo originalno, ampak tudi izredno čudno, last predsednika »Jadranske straže« in bivšega bana g. Tartaglie. Nič manj čudno pa ni, da se je stvar zgodila že pred enim mesecem, da pa so se začeli listi zaradi nje zgražati šele sedaj. Bogve, kaj tiči za tem.

Drobne vesti

Ob priliki uredbe o delavskem zavarovanju za onemoglost, starost in smrt sta ministrski predsednik dr. Milan Stojadinović in minister za socialno politiko Dragiša Cvetković med drugim dobila tudi brzojavno zahvalo ravnateljstva belgrajskega Okrožnega urada in podružnice Okrožnega urada v Vrnjački banji.

V Zagrebu se je začela akcija za reorganizacijo JRZ v mestu. To akcijo so začeli Stevan Popačič, dr. Vasa Vučković, Milan Panjković, Vlada Trbović, Dimitrije Stefanović in drugi, na čelu pa je bivši ban Mihalović. Pokretaši so imeli konferenco, kateri je prisostvoval tudi zastopnik JRZ Milan Baždak, katerega so naprosili, da o tej akciji obvesti predsednika vlade dr. Stojadinoviča in glavni odbor JRZ. Na koncu so konstatirali, da je več ko polovica članov mestne organizacije JRZ v Zagrebu odobrila to akcijo in so sklenili, da se skliče 18. t. m. mestna konferenca, na katero bodo povabili delegate glavnega odbora JRZ iz Belgrada in kateri bo predsedoval bivši ban Mihalović, prvi predsednik JRZ v Zagrebu.

Pri občinskih volitvah v Zlatarju in Loboru na Hrvatskem je z veliko večino zmagala HSS.

Lindbergh odpotoval

Zagreb, 6. aprila. b. Charles Lindbergh in njegova žena sta po skoraj dvodnevnem bivanju v Zagrebu odletela danes dopoldne ob 11.30 z borongajskega letališča na Dunaj. Pred odhodom se je gosp. Lindbergh poslovil od nekaterih oseb, ki so mu šle za časa njegovega obiska v Zagrebu posebej na roko. Mehaniki in funkcionarji zagrebškega civilnega letališča so storili vse, da ugodijo vsaki želji gosp. Lindbergha ter so bili v neprestani pripravljenosti, da mu pomagajo pri startu na Dunaj. Zanimivo je, da se je v Zagrebu razširila verzija, da je polkovnik Lindbergh prispel v Zagreb s posebnimi nameni, zlasti, ker se je zadržal tako dolgo časa. Lindbergh je prišel v Zagreb kot privatna oseba ter za sedaj ni niti govora, da bi vodil kakšen pregled ali pogajanja za zgraditev velikega letališča v Zagrebu, ki naj bi služilo kot prostor za pristajanje velikih letal, ki bi vozila na progi Indija—London.

„Pravda“ o našem planinstvu

Belgrad, 6. aprila. m. Današnja »Pravda« priobčuje članek svojega ljubljanskega dopisnika o naših planinah. Povod temu članku je dala velika nesreča pod Storžičem. Članek je našim planinam prijazen in skuša pobijati strah, ki ga imajo ljudje pred planinami, vendar vsebuje nekaj trditev, ki jih je treba v prilog resnice zavrniti. Ljubljanski dopisnik pravi upravičeno, da slovenske planine za resnega turista in ljubitelja narave niso prav nič nevarne. Govori pa tudi, da so lepote slovenskih planin odkrili Nemci in Avstrijci, ne pa Slovenci. Preden se je nemška meščanska gospoda z vsemi nemčurji vred spomnila na naše vrhove, so že bile na teh vrhovih cerkvice in Bohinjci so oblezli ves Triglav, ko so zasledovali divje koze, in to mnogo prej, preden so se Nemci spomnili na turistiko. Res je, da so prve koče v današnjem smislu po naših planinah zgradili Nemci, toda mnogo prej so stale tu koče našega kmeta, ki so bile zavetišča in poletni domovi. Če so Nemci in Avstrijci radi svoje gospodarske in politične premoči Slovence nekoliko prehiteli v postavljanju planinskih domov, radi tega jim pač ne smemo pripisati zaslug, da so odkritelji naših planin.

Osebne vesti

Belgrad, 6. aprila. m. Odlikovana sta: Štefan Ulčnik, oficial VIII. pol. skup. z redom sv. Save V. stop., Pelikon Josip, oficial VIII. pol. skup. z zlato medaljo za vestno službo.

Napredovali so v prometnem ministrstvu v V. pol. skup. za višjega svetnika: Miroslav Bertoncelj, za višjega kontrolorja Menoina Friderik, Trček Stanislav, Zupan Ciril, Rupar Martin, za kontrolorja Debeljak Josip, doslej prometni uradnik VIII. pol. skup., Fišer Josip in Mežek Stanislav, tehnični uradnik VIII. pol. skup. — V VI. pol. skup. je postavljen pri direkciji drž. žel. za višjega kontrolorja v prometno-komercialnem oddelku Henrik Viljem. Upokojen je višji kontrolor VI. pol. skup. Angel Lesjak.

Javna praksa je odobrena ing. Majcenu Gabrijelu iz Splita, in sicer iz ladjedelske stroke.

Kralj. banska uprava dravske banovine v Ljubljani je dovolila Kajfež Mariji, roj. 11. avgusta 1902 v Kočevju, pristojni v občino Faro, spremembo njenega primoženega rodbinskega imena Kajfež v dekliško ime Peteln z veljavnostjo objave v Službenih novinah.

1000 akademikov izključenih

Bukarešt, 6. aprila. Univerze v Bukarešti, v Jassiu, Kološvaru, Kišinevu in Črnovicah, ki so bile radi napada na vseučiliškega rektorja v Jassiu profesorja Bratuja dosedaj zaprte, so ta teden zopet pričele s predavanji. Toda po novem vseučiliškem zakonu je bil vpis vseh onih dijakov odklonjen, ki so v dvoletnem zastanku s svojimi izpiti. Ta naredba je zadela zelo mnogo akademikov, ki so se manj pečali s študijem, kakor z drugimi stvarmi. Samo na črnoviški univerzi je naredba zadela nad tisoč akademikov, ki so skoraj vsi bili vpisani na pravoslavni teološki fakulteti in na juridični fakulteti. Naredba tudi prepoveduje akademikom vsako politično delovanje. Vsak študent mora pri inskripciji podpisati izjavo, s katero se obveže, da ne bo pristopil v nobeno politično društvo in k nobeni politični stranki in da bo spoštoval univerzitetne uredbe. Posebno stroge so naredbe za dijake, ki stanujejo v univerzitetnih kolegijih.

Ostale vesti

London, 6. aprila. b. Po uradnih poročilih je sedaj v Veliki Britaniji okrog 1.6 milijona brezposelnih ,od tega 1.2 milijona moških. V uradnih krogih računajo, da bo to število znatno padlo zaradi kronskih svečanosti, ker bosta zlasti zaposlena tekstilna industrija in pa turizem. Število brezposelnih pa se bo zmanjšalo tudi zaradi telikega dela v tovarnah, ki delajo za državno obrambo. Pri tem se poudarja, da je Nemčija zaposlila zaradi naglega oboroževanja 4 milijone brezposelnih delavcev.

Občni zbor »Gospodinjska šola za gostilničarske gospodinje« bo 19. t. m. ob 16 v sejni dvorani Gostilniškega doma, Privoz 11, z običajnim dnevnim redom. Vabimo cenjeno članstvo in vse one, ki se zinimajo za razvoj gostinskega šolstva, k udeležbi. — Odbor.

Zagrebška vremenska napoved. Oblačno vreme bo trajalo dalje.

Dunajska vremenska napoved. Nobena bistvena izpremememba, mirno in milo, nagnjenje k nevihtam.

Radio

Programi Radio Ljubljana:

Sreda, 7. aprila: 12. Reproduc. koncert na wurlitških orglah — 12.45 Vreme, poročila — 13 Čas, spored, obvestila — 13.15 Vse mogoče, kar kdo hoče (plošče po željah) — 14 Vreme, borza — 18 Mladinska ura: Praktično vremenoslovje (g. Janko Siherl) — 18.20 Mladinska ura: Ročna dela: Naredimo si akvarij (g. Miroslav Zor) — 18.40 Delavsko predavanje: Kolektivne pogodbe (g. Rudolf Smersu) — 19 Čas , vreme, poročila, spored, obvestila — 19.30 Nac. ura: Pedagoški moment v kulturnem življenju naroda (dr. K. Ozvald) 19.50 Šah — 20 IV. ura slovenske orgelske glasbe. Sodelujeta: Msgr. g. Stanko Premrl in ga. Angela Meglа-Hauckova 21.15 Koncert na dveh harmonikah (igrata brata Goloba) — 22 Čas, vreme, poročila, spored — 22.15 Za veselo razpoloženje (Radijski orkester).

Drugi programi:

Sreda, 7. aprila: Belgrad: 19.50 Pester večer — Zagreb: 20 Ljubljana — *Dunaj:* 19.30 Simfonični koncert — 21.05 Kmečka godba — *Trst-Milan:* 17.15 Violina 21 Opera »Neron« — *Rim-Bari:* 21.40 Simfonični koncert — *Praga:* 19.50 Vojaška godba — 20.50 Operni večer — *Varšava:* 19.20 Sonatni koncert — 21 Chopinove skladbe — 21.30 Spohrov koncert — *Berlin:* 21 Virtuozi in pevci — *Hamburg:* 21 Finska glasba — *Vratislava:* 21 Rudarska godba — *Köln:* 21 Schillingove skladbe — *Frankfurt-Monakovo:* 21 Ogrski filharmoniki

Plaz laži in podtikanj

Velika nesreča, ki je zadela na velikonočni ponedeljek mesto Tržič in pod snežnim plazom pokopala 9 mladih življenj in z njimi upanje prav tolikih družin, je globoko pretresla celo Slovenijo. Zato je vso pošteno slovensko javnost tem bolj ogorčilo nedeljsko pisanje »Jutra«, ki se v članku, ki je poln natolcevanja in namigavanja pod krinko hlinjenega človekoljubja na kaj prozoren in otipljiv način tudi iz te nesreče poskuša kovati strankarsko političen kapital. V čem so pravi vzroki nesreče, je tržiška podružnica SPD že obrazložila v nedeljskem »Slovencu« in nimamo vzroka, da bi dvomili v resničnost njenih pojasnil. V kolikor »Jutro« nanjo grmadi očitke, bo že sama skrbela, da jih bo na primeren in učinkovit način znala zavrniti.

Vendar je Jutrov strel meril drugam. Bolj še, kot podružnico SPD je hotel zadeti SK Planino, ki je našim fašistom že od vsega početka trn v peti in predmet neprestanih napadov, to pa radi tega, ker se jim zdi, da jim ta športna organizacija jemlje monopol na športno vzgojo mladine, ki si ga oni po neki čudni domišljavosti sebi laste tudi še zdaj, ko je v tem pogledu zakonodaja postala nekoliko liberalnejša in hoče razrahljati vezi, v katere je narod vklenil bivši režim. Samo iz tega namena tlači sedaj Jutro tudi SK Planino v nesrečo in bi rado iz trte izvilo, da je SK Planina vsaj soodgovoren za nesrečo.

Kako zlobno in neresnično pa je Jutrovo podtikanje, naj sprevidi javnost iz naslednjih dejstev: »Jutro trdi, da v Tržiču poslujejo neki pripravljalni odbori SK Planine. Toda v resnici SK Planina prav nič ne ve o tem, da bi kaki pripravljalni odbori njene organizacije v Tržiču ali njegovi bližnji in daljnji okolici obstojali. To je prva Jutrova laž.

Jutro ve povedati, da je SK Planina II. (torej neka druga organizacija kot SK Planina) vložila pravila. Dejstvo pa je, da tudi kak SK Planina II. ni vložil nobenih pravil in je to druga Jutrova izmišljotina.

Jutro junaško trdi, da je pod plazom ves odbor SK Planine II. izgubil življenje in kar po imenu našteva odbornike. To svojo izmišljotino pa samo demantira, ker malo prej trdi, da so bila pravila šele vložena, torej organizacija (ki je pa sploh ni bilo) tudi odbora ni mogla imeti. To je tretja Jutrova neresnica, ki načinu njegovega poročanja daje prav poseben pečat, ker posebno jasno kaže, da ima laž res kratke noge.

Res je le to, da so trije ponesrečenci bili člani SK Planine v Ljubljani, ki pa menda celo po Jutrovi morali ni odgovoren, da so se pri smučanju pod Storžičem ponesrečili, kakor tudi ne dolžimo Sokola kot organizacije, ako kak njegov član postane morilec ali pa se zapiše med komuniste.

Naj si torej »Jutro« poskuša na bolj časten in pošten način kovati kapital za svoje politične cilje, kakor pa je to poskusilo iz nesreče pod Storžičem in naj na mrtve pod snežno odejo ne kopiči strupenega plazu laži in podtikovanj iz svoje politične kuhinje.

Direktor Josip Osana

Ljubljana, 6. aprila.

Dosedanji direktor II. drž. realne gimnazije prof. B. Remec je zaprosil za upokojitev, kar mu je bilo ugodeno, pred dnevi pa je bil imenovan za novega direktorja tega velikega srednješolskega zavoda prof. Josip Osana. S tem imenovanjem prevzema vodstvo II. drž. realne gimnazije odličen humanist, ki si je s svojim znanstvenim in vzgojnim delom pridobil v vsej slovenski javnosti odličen ugled. Druga državna realna gimnazija pa je za prof. Remcem ponovno dobila za voditelja odličnega vzgojnika in dobrega organizatorja.

Direktor Osana Josip se je rodil v Zagorju na Krasu dne 26. februarja 1886. V Ljubljani je dovršil osnovno in srednjo šolo. Študiral je prav na isti gimnaziji, katere vodstvo sedaj prevzema, ter je

na njej maturiral l. 1907, torej točno pred 30 leti. Maturo je na tej gimnaziji, ki je bila tedaj še humanistična, napravil z odliko. Nato pa je odšel študirat klasično filologijo na Dunaj, kjer je bil diplomiran l. 1912. Takoj nato je pričel poučevati na sedanji klasični gimnaziji v Ljubljani, kjer je ostal ves čas do današnjega dne.

Njegovo znanstveno in vzgojno delo je pomembno. S prof. Bradačem je izdal grško slovnico l. 1919. Kot odličen kaligraf in stenograf je avtografiral prof. Novaka korespondenčno in debatno pismo, Robidovo čitanko in samoznake.

Že kot dijak se je mnogo udejstvoval v katoliških akademskih društvih, bil je vse življenje zaveden katoličan, pa tudi zvest član vseh katoliških kulturnih in političnih gibanj. Sodeluje še sedaj pri raznih karitativnih in drugih organizacijah. V sedanjem občinskem svetu zavzema vidno vlogo, zlasti kot načelnik odbora za žensko realno gimnazijo, sodeluje pa tudi v drugih odsekih, zlasti v takih, ki imajo kulturni značaj. Od ustanovitve je tudi marljiv tajnik »Društva prijateljev humanistične gimnazije«, kateremu je takorekoč duša.

Direktor Josip Osana je kot učitelj mladine bil izredno priljubljen. Poučeval je latinščino in grščino. Ta dva jezika zna podajati z načinom, da se mora ta priljubiti prav vsakemu učencu klasične gimnazije.

Od l. 1916 živi v srečnem zakonu z go. Marijo roj. Svetelovo ter ima 4 otroke. Pred leti si je zgradil ličen dom na Mirju.

Drugi državni realni gimnaziji čestitamo, da je dobila tako vzornega predstojnika!

— Pri zaprtju, motnjah v prebavi vzemite zjutraj na prazen želodec kozarec naravne »Franz Josef« grenčice.

200 žrtev slovenskih planin

Leta 1916 je pod Vršičem ogromen plaz zasul 170 ruskih ujetnikov in 40 avstrijskih vojakov - Rešili so se samo trije - Takrat časopisi o tej strašni nesreči niso smeli ničesar poročati

Pravijo, da je v Kranjski gori osem mesecev zima, štiri pa zebe. Letos pa bi bilo res kmalu tako. Že koncem septembra lansko leto je zapadel sneg in začetkom oktobra že pritisnil mraz, da smo morali mesec prej kakor navadno kuriti peči in še zdaj začetkom aprila jih kurimo. Sicer pa to leto ni bila ostra zima, imeli smo le pičlo snega in malo mraza. Smučarji in domačini niso prišli na svoj račun. O božičnih počitnicah, ko bi človek pričakoval največ tujih smučarjev in torej največ zaslužka, pa ni bilo ne enega ne drugega. Tudi nesreč in bolezni ni bilo, k večjemu, če je kak smučar pošteno padel ali si zvil nogo.

Ko pa beremo v listih o grozni nesreči na Storžiču, prihajajo ljudem v spomin vse nesreče, ki so jih v teku let povzročili snežni plazovi v župniji. Tako n. pr. čitamo v mrliški knjigi leta 1777., da je dne 2. januarja v Hudih hlevih nad Srednjim vrhom okrog 9 dopoldne zasul snežni plaz osem moških, in 3. januarja so jih mrtve izvlekli, le pes, ki jih je spremljal, je živ poskočil izmed človeških trupel na prosto; 5. januarja so jih pa pokopali. Na novega leta dan je zapadel visok sneg, zato so se napravili drugi dan trije posestniki, dva kmetska sinova, po en gostač, hlapec in pastir po ovce, ki so bile v stajah na Karavankah. Komaj 400 korakov od vasi na terenu, kjer so prejšnje leto posekali drevesa, je pa prišel nenadoma plaz in vse zasul. Čudno le, da ta nesreča še po 160 letih živi v ljudskem spominu.

Druga podobna, a neprimerno večja nesreča se je pripetila med svetovno vojsko. Na obeh straneh pobočja Vršiča so vojaški inženerji postavili nebroj barak, predvsem za ruske ujetnike, ki so gradili novo cesto čez Vršič, seveda tudi za avstrijsko vojaštvo. Nižje doli so takrat tudi zgradili znano rusko cerkvico, ki še sedaj stoji. Vse barake so postavili na pred plazovi nevarnih mestih. Izkušeni ljudje so jih svarili, a ni nič pomagalo. Pozimi 1915-16 je zapadel izredno visok sneg in skoro vedno je bilo južno vreme. Okrog božiča l. 1915 — dan ni natančno označen v kroniki — se je utrgala vsa velikanska plast snega z Mojstrovke in pokrila vse barake. Plaz je pokopal pod seboj 182 ljudi, večinoma Rusov, vmes 80 avstrijskih mož. Rešil se je le en sam avstrijski desetnik. Kopal se je 36 ur iz snega in nazadnje po tolikem trudu ušel smrti. Deloma so te ponesrečence pokopali kar na licu mesta, še zdaj opaziš tu ali tam kak nagrobni spomenik, deloma so jih pa prepeljali na vojaško pokopališče v Kranjsko goro.

Zadnja nesreča zaradi snežnega plazu, a manjša, je bila po novem letu 1935, ko je tri tuje tihotapce zasul plaz na Karavankah ob prehodu iz Avstrije v Jugoslavijo. Pozneje, 21. maja so njih trup'a našli graničarji.

Tako piše pisana kronika. Naša živa kronika, tukajšnji posestnik Žerjav Gregor, silno dobrega spomina, pa trdi nekoliko drugače. Plaz se je večkrat udrl; prvič na pepelnico, 8. marca, drugič na nedeljo po pepelnici, 12. marca 1916, in pozneje še večkrat, a nesreča se je pripetila prvič in deloma drugič. Vseh ponesrečencev je bilo 210, vmes le 40 Avstrijcev, sicer sami Rusi. Zaupno mu je vse povedal vojaški kurat, ki je imel zadevo v evidenci. In trije so bili rešeni. Tistega, ki se je 36 ur kopal iz snega, so obvarovale neke deske. Bil je 6 metrov pod snegom, a se je le rešil. Drugi je bil pek. Stal je ravno pred svojo pečjo, ko je prišel plaz. Peč je bila dobro zavarovana, zato ga plaz ni zasul. Kruha je imel tudi dovolj. Pozneje so ga rešili. Nehote se človek pri tem spomni na znano pravljico o Trnuljčici, v kateri je bil tudi pek ravno pri svojem delu, ko je prišel nadenj spanec. Tretjega so še živega izkopali. Drugi dan po nesreči je hodil namreč po plazu takratni orožniški postajevodja in zaslišal neko ječanje. Začeli so kopati in našli še živega moža med dvema mrtvima. Spomladi, ko je sneg skopnel, so šele našli druge ponesrečence in jih po večini pokopali v Trenti. Takrat seveda niso smeli o strašni vojaški nesreči ne govoriti ne pisati, bilo je tudi med vojsko, ko so bili ljudje navajeni na žrtve, zato ta nesreča ni ostala tako globoko ljudem v spominu. Koliko vojakov je storilo smrt med svetovno vojsko v Tirolih in Karpatih pod plazovi!

Ljubljansko občinsko gospodarstvo:

Potrebni in koristni ukrepi sedanje uprave

Gospodarstvo ljubljanske mestne občine, ki so ga bivše nesposobne uprave pritirale na rob propada- se pod novo upravo zopet normalizira in prihaja v razveseljiv štadij stalnega dviga in napredka Seveda so bile za to potrebne žrtve, toda katero zavoženo gospodarstvo je mogoče dvigniti brez žrtev? Treba je samo pomisliti, koliko večje žrtve bi morala občina pretrpeti v primeru, da bi prejšnje uprave še danes gospodovale na magistratu in bi mestno gospodarstvo tirale v prejšnji smeri naprej, ko bi se občina nekega dne znašla pod konkurzom. Da ne pomislimo na sramoto, ki bi jo moralo s tem doživeti stolno mesto Slovenije! Da pa bi do tega v tem primeru že davno prišlo, je več kot gotovo!

Z napori in žrtvami se je posrečilo sedanji upravi dvigniti mestno gospodarstvo zopet na pot, po kateri bo moglo napredovati in se bo mestna uprava mogla lotiti tudi mnogih nalog, ki sicer zahtevajo skorajšnje rešitve (n. pr. vprašanje tržnice, skupne mestne hiše itd.), pa jih mora sedanja uprava odlagati na račun težke dediščine bremen, ki jih je prejela od prejšnjih zapravljivih in nesposobnih gospodarjev na magistratu. Kljub temu pa se bo sedanja uprava že v letošnjem letu lotila nalog, ki so najbolj pereče in neodložljive, zlasti socialnih in gradbenih ter je pod tem vidikom tudi sestavila in sprejela novi proračun. Gradila se bodo nova dnevna zavetišča, nove ubožnice, razpadajoče ceste se bodo restavrirale, obnovili in uredil mestni vozni park, za katerega se poprej živ krst ni zmenil, gradili se bodo potrebni mostovi, ženski azil itd. Nadaljevala in začela se bodo še druga obče koristna javna dela, da bodo mogli brezposelni dobiti zaposlitev in zaslužek.

V zvezi z drugimi reformami in ukrepi glede varčevanja je tudi ukrep mestnega župana dr. Adlešiča glede kontrole nabavk mestnih uradov. Posamezni oddelki in uradi se v prejšnjih proračunskih letih niso dosti brigali za to, ali je za njihove nabavke v resnici podan tudi kredit. Zato so bile posamezne partije oziroma pozicije proračuna stalno vsako leto prekoračene. Finančni odbor je bil navadno postavljen pred dejstvo — računi so bili tu in treba jih je bilo sprejeti oziroma plačati — jasno je torej, da na ta način ni moglo biti govora o pravem in previdnem proračunskem gospodarstvu.

Zato je bil že lani s pravilnikom za izvrševanje proračuna in novim proračunom uveden **obvezen kontrolnik angažiranih kreditov** za mestne urade. Po tem pravilniku ni mogel noben urad izvrševati nabavk, ne da bi bilo za to dano zadostno kritje v proračunu. Odslej ni mogla nastati nobena obveza mestne občine napram dobaviteljem, če ni vodja tega kontrolnika uradno v spisu potrdil, da je potreben kredit na razpolago. Ta kontrolnik vodi mestno knjigovodstvo za ves mestni zaklad in je tako vsak čas možna kontrola nad izvrševanjem izdatkov po mestnem proračunu. Kolikšnega pomena je ta odredba za mestno gospodarstvo, pač ni treba še posebej poudarjati. Le tako je bilo mogoče izvrševati pravo štednjo, ki je preteklo proračunsko leto prihranila mestni občini lep denar.

Z novim proračunskim letom pa je ustanovljen **enak kontrolnik tudi za mestna podjetja, zavode in fonde.** Mestna podjetja, uradi in zavodi si morajo biti zdaj vsak čas na jasnem, koliko imajo še razpoložljivih sredstev in nevezanih kreditov. **Trgovcu ali obrtniku ni mogoče izročiti naročila, dokler ni vidiral naročilnice vodja kontrolnika angažiranih kreditov, ker sicer obveza mestne občine napram trgovcu, obrtniku sploh ne nastane.** Takšno vidirano naročilnico morajo trgovci in obrtniki vselej priključiti svojemu računu, ker bo mestno računovodstvo likvidiralo in izplačalo le tako opremljene račune. To velja za nabavko do 1000 Din. Pri višjih nabavkah pa bo potreben kredit moral biti angažiran v spisu samem.

Vsi ti in enaki gospodarski ukrepi kažejo skrb in previdnost sedanje mestne uprave in njeno prizadevanje, da se poprej skrajno zanemarjeno gospodarstvo mestne občine vestno uredi, da bo lahko v ponos stolnemu mestu in v zgled drugim občinskim upravam.

† P. Norbert Sušnik

Včeraj ob pol 4 popoldne je umrl v frančiškanskem samostanu na Brezjah p. Norbert Sušnik. Rajni je bil rojen dne 31. avgusta 1875 v Mavčičah, pri krstu so mu dali ime Janez. Dne 26. septembra 1897 je stopil v frančiškanski red ter je 3. junija 1899 napravil neslovesne obljube, 10. julija 1902 pa je slovesno obljubil zvestobo Bogu in redu. Dne 14. julija 1902. je bil posvečen v mašnika. Redovni sobratje so mu poverili razne odgovorne in važne službe, bil je gvardijan pri sv. Trojici v Slovenskih goricah, ponovno gvardijan v Nazaretu pri Mozirju, dolgo vrsto let samostanski vikar na Brezjah. itd. Tekom svojega življenja je mnogo truda posvetil v raznih misijonih in kot voditelj duhovnih vaj v raznih prosvetnih in verskih organizacijah. V božjepotni cerkvi Matere božje na Brezjah je večkrat cele noči presedel v spovednici. Bil je zelo blagega značaja in dobrega srca, priljubljen pri sobratih in lajikih. Zadnjih par mesecev je začel močno bolehati, dokler mu ni niti življenja pretrgala zahrbtna vodenica. Njegov pogreb bo v četrtek ob 10 dopoldne. Počivaj v miru blaga duša!

Nameščenci zborujejo

Slovenjgradec, 5. aprila.

Zasebni in trgovski nameščenci slovenjgraškega in dravograjskega okraja so imeli v nedeljo v Slovenjgradcu lepo uspelo nameščensko zborovanje. Ogromna večina vseh zasebnih in trgovskih nameščencev je namreč organizirana v Društvu združenih zasebnih in trgovskih nameščencev Slovenije, v podružnici v Slovenjgradcu, ki je imela v nedeljo svoj občni zbor. Občni zbor je pokazal lepo stanovsko zavednost našega zasebnega in trgovskega nameščenstva v teh krajih.

Občni zbor je vodil radi odsotnosti predsednika g. Naglača podpredsednik g. Plesnik. Važno je bilo obširno poročilo, ki ga je podal zastopnik centrale g. **Smersu Rudolf** iz Ljubljane, ki je govoril o obsežnem delu, ki ga opravlja centrala v Ljubljani, o socialnih zavodih, o novejši socialni zakonodaji, o razmerju do drugih organizacij in o načrtu za bodoče društveno delo.

Po volitvah je bil odbor izpopolnjen z nekaterimi novimi osebami.

Lovska sreča na Kočevskem

Iz Kočevja nam pišejo o redki lovski sreči, ki je doletela g. Franca Bauerja iz Knežje lipe pri Nemški Loki. G. Franc Bauer je šel 31. marca zjutraj po svojem lovskem revirju na obhod. V snegu je opazil gaz treh divjih svinj. Takoj se je vrnil domov in poiskal osem gonjačev, s katerimi je zopet odšel za divjimi svinjami. Ko so lovec in gonjači prišli pod hrib, se je naenkrat pokazala iz gošče črna divja svinja s tropom pujskov. Prvi strel iz puške je zadoščal, da se je svinja zvrnila, pujski pa so bežali proti gošči kakšnih 30 metrov, nakar se je prvi obrnil, za njim pa vsi drugi ter so tekli k svoji ustreljeni materi divji svinji. Lovci so se pognali za njim in s precejšnjim naporom ujeli 13 pisanih prešičkov dojenčkov. Da je lov tako uspešno uspel, je pripisati obilnemu snegu, ki je zapadel za velikonočne praznike. Ujete živalice sedaj že s tekom jedo žito, repo in pijejo mleko. G. Bauer bo dobil tudi banovinsko nagrado, ki je za lov divjih prešičev določena, in ki jo je res zaslužil. Želimo mu še v naprej: »Lovski blagor!«

Mariborsko gledališče

Pavel Rasberger: Rdeči nageljni

Ko je predlanskim zagledala beli dan opereta »Prebrisani Amor«, prvo večje delo g. Pavla Rasbergerja, igralca in režiserja mariborskega gledališča, nam je vprav na tem mestu obetal še novih večjih del, ki jih ima v načrtu ali v osnutkih že izgotovljene in na katerih že dolgo vrsto let snuje, kleše in pili. V zadnjih dneh pa je zares doživela krstno predstavo njegova nova opereta v treh dejanjih z naslovom »Rdeči nageljni«, ki mu je besedilo napisala Milena Rasbergerjeva.

Če na kratko izrečemo sodbo o novem odrskem delu, moramo priznati, da je v splošnem ugajalo in na mariborskem odru uspelo.

Vsebinsko zajame besedilo operete snov iz našega domačega okolja preteklega stoletja, iz življenja naše domače gospode v okolici Ljubljane in iz življenja pristnega slovenskega kmeta. Dramatski osnutek tvorijo ljubezenski motivi in zapletljaji, ki so v opereti običajni in ki so v naši opereti prav primerno obdelani. Kar je bilo avtorju načelo že v njegovi prvi opereti »Prebrisani Amor«, temu je tudi tokrat ostal zvest: izognil se je vsakemu konvencionalnemu kiču in trivialni operetni lascivnosti, ki je sicer v te vrste delih tako pogostna in bogata. Nepopolnost dramatične zgradbe je čutiti v tem, da se nam v prvem dejanju po vrsti nakopiči preveč novih momentov, tako da jim je poslušalec komaj kos, dočim poteka v ostalem dejanje v manjši živahnosti in napetosti. Nekoliko preveč je tudi poudarjena naša značilna slovenska hiba, kakor da bi ne bili prav nič rojeni za višjo oliko: gospod graščak in njegova kranjska klobasa s cvičkom ter birt pod ženino copato naj bi raje izostala!

Eno prednost pa vsekakor ima pričujoča operета in to z veseljem ter zadoščenjem pribijemo. Iz vsega dela diha naša domačnost, naš lastni domači življ. Menda se ne motim, če rečem, da je bil to avtorju tudi zavestni namen, ki se mu je tu v večji tam v manjši meri posrečil.

Zajel je snov iz domačih tal in hotel v tem svojem delu povedati vse, kar čuti v sebi lepega in veličastnega ob pogledu na domačo slovensko zemljo. Pa ne le vsebinsko, še bolj je to plat skušal podčrtati v muzikalnem delu. Tudi tukaj je segel v našo domačo folkloro in prepletel svoje delo z narodnimi motivi in z narodno pesmijo ter tako n. pr. običajnemu operetnemu plesu dal za osnovo znano »Polka je ukazana«.

Glasbeno sloni Rasbergerjeva opereta na istih temeljih, ki jih je nakazal že v »Prebrisanem Amorju«. Ljubi pač lahko glasbo starejšega stila, izogiblje pa se slehernemu modernemu šlagerskemu tonu. Značilnost njegove glasbene produktivnost je lahka in preprosta melodiozna arioznost, v kateri je več prikupljive dojetnosti kot pa originalne invencije.

Instrumentacija je včasih zabrisana, manjka ji še prozorne plastike. Tudi vložene narodne pesmi bi v popolnejši harmonizaciji še ubraneje zvenele. Ugajala je osnovna arija »Nageljni rdeči...«, ki zveni prav v domačem tonu (Rdeči sarafan!) in je žela tudi največ uspeha. V ariji Veljka pl. Juriča pa je zazvenela zopet značilna narodna melodija, ki je sorodna hrvaški ali naši belokranjski pesmi in ki spominja najbrž na tisto dobo avtorjevega življenja, ko se je v svojem poklicu udejstvoval v Bakru, Zagrebu in pri Sv. Ivanu ter prisluhnil tudi tamošnji narodni pesmi in si jo vtisnil v spomin.

V tej svoji opereti je g. Rasberger nastopal tudi sam in je tako nadvse dostojno proslavil petintridesetletni jubilej svojega poklicnega odrskega udejstvovanja. Bb.

Drobne novice

Koledar

Sreda: 7. aprila: Herman, Jožef, spoznavalec; Hegezip.

Novi grobovi

† Franc Povše

Salezijanski zavod Martinišče v Murski Soboti žaluje. Umrl je g. Franc **Povše**, duhovnik Salezijanske družbe, ki je pred leti deloval tudi v Mladinskem domu na Kodeljevem v Ljubljani. Pokojni se je rodil 25. avgusta 1877. v Mokronogu, v mašnika je bil posvečen 1. junija 1901. Bil je vzoren duhovnik in zelo priljubljen vzgojitelj zaupane mu mladine. Pogreb bo v četrtek, 8. aprila, v Ljubljani iz mrtvašnice na Vidovdanski cesti 9 na pokopališče k Sv. Križu. Naj mu sveti večna luč!

•

† **Stanko Jesenko.** Včeraj zjutraj ob 2 je umrl na svojem stanovanju v Dalmatinovi ulici 7 gosp. **Stanko Jesenko, ravnatelj podružnice zavarovalnice »Croatia«** v Ljubljani. Pokojnik je bil v Ljubljani splošno znan in zelo priljubljen, ker je bil zelo dobrega srca. Bil je sin znanega trgovca Blaža Jesenka na Starem trgu ter se je rodil leta 1887 v Ljubljani. Dovršil je Mahrovo šolo ter je služboval 10 let v Jadranski banki, vodstvo podružnice »Croatia« pa je prevzel leta 1917 ter jo vodil do sedaj. Bil je tudi član mnogih društev. Pogreb pokojnika bo v četrtek ob 16 izpred hiše žalosti. Naj mu sveti večna luč! Žalujoči g. soprogi in drugemu sorodstvu naše iskreno sožalje!

† **Pri Dev. Mar. v Polju** je umrla ga. **Ivana Jančar.** Pokopali jo bodo danes popoldne. Naj v miru počiva! Žalujočim naše sožalje!

Osebne vesti

= **Poročil** se je v Gradcu predstojnik sodišča v Rožeku na Koroškem dr. Rudolf Röger z gospodično Emico Berka iz Gradca. Bilo srečno!

= **Na zagrebški univerzi** je bil 3. aprila promoviran za doktorja vsega zdravilstva g. **Oman Rudolf** iz Žabnice pri Kranju. Požrtovalnemu članu zagrebške »Danice« iskreno čestitamo!

= **Izpit za pooblaščenega inženerja** je opravil pri ministrstvu gradb g. ing. **Karel Kranjc** iz Ljubljane. Čestitamo!

= **Iz sodnopisarniške službe.** V 9. položajno skupino so pomaknjeni sodni kanclisti: Baumgartner Zdravko, okrajno sodišče Tržič, Ljudmila Zupančičeva, okrajno sodišče Novo mesto, Ana Gradišarjeva, Laško, Ferdinand Ježek, Dol. Lendava, Martin Cetin, Višnja gora, Anton Šorec, Ljutomer in Fran Šifrar, Vransko.

Moderen način pranja
je pranje s pralnim praškom
PERION
Uporabljajte ga in Vaše perilo bo hitreje in lepo oprano.

Sporazum v gradbeni stroki

Ljubljana, 6. aprila.

Danes dopoldne je bilo v Delavski zbornici ponovno plenarno zborovanje udeležencev pogajanj za kolektivno pogodbo v gradbeni stroki. Med drugimi so se udeležili današnjih pogajanj zastopnik banske uprave inž. Porenta, inspektor dela inž. Gorjanc, zastopnik Delavske zbornice g. Stanko, zastopnik Inženjerske zbornice inž. Pirkmajer, zastopniki vseh delodajalskih in vseh štirih delavskih organizacij. Soglasno je bilo sklenjeno, da se umaknejo vsi prejšnji predlogi delodajalskih in delavskih organizacij ter da se določijo sporazumne minimalne mezdne postavke za posamezne kategorije, to je: preddelavce, zidarje, težake itd. in za mezdne razrede, to je za Ljubljano, Maribor, Jesenice in druge kraje. Zastopniki organizacij so se med seboj sporazumeli, da bo prihodnja obravnava o kolektivni pogodbi dne 9. t. m.

Umestno je, da se mezde delavstvu ne znižajo zlasti v tistih krajih, kjer je življenje dražje od Ljubljane, to je zlasti v jeseniškem kotu in Tržiču. Obe stranki sta tudi izrazili željo za čimprejšnji zaključek dosedanjih pogajanj.

Končni predlog delavstva je bil, naj bi minimalne mezde kvalificiranega delavstva znašale 5.75 Din odnosno 6 Din, toda pod pogojem, da dobe pomožni delavci vsaj 3.75 Din na uro, ostali razredi pa primerno po svoji kvalifikaciji. V pasivnih krajih in v Prekmurju pa naj bi bila razlika 25 do 50 par na uro manj.

— Pri ljudeh višje starosti, ki trpe na nerednem čiščenju, nudi pogosto naravna »Franz-Josefova« grenka voda, zaužita skozi osem dni dnevno po 3—4 kozarce zaželeno odprtje in s tem trajno polajšanje. Zahtevajte povsod »Franz-Josefovo« vodo.

Ogl. reg. S. br. 9474/35.

— **Pozor pri nakazovanju naročnine.** Uprava »Slovenca« sprejema po svojih položnicah št. 10.650 naročnino na dnevno, nedeljsko in ponedeljsko izdajo ter na prilogo »Teden v slikah«. Neredko pa se pripeti, da se nakazujejo najrazličnejši zneski **brez vsakega pojasnila** na vrhu prednje strani ali na zadnji strani položnice. Uprava pri najboljši volji ne ve, kako naj bi zaračunala poslani znesek. V lastnem interesu naj vsak pošiljatelj, ki pošilja naročnino za več listov, na položnici **točno** označi: koliko odpade na Slovenca, Ponedelj. Slov., ilustr. prilogo itd.

— **Vremenska napoved: Evropa:** Visok pritisk nad vzhodno Evropo in nad Pirenejskim polotokom. Depresija na vzhodnem delu Sredozemskega morja in nad britanskimi otoki. Prevladuje vedro v vsej zemlji. Temperatura se je precej izenačila. **Jugoslavija:** Oblačno na vzhodu kraljevine, vedro na zapadu. Megla v Posavju. Nekoliko dežja tu in tam na jugu. Najnižja temperatura je zabeležana v Ljubljani +1, najvišja pa v Mostarju +20 stopinj. — **Napoved za danes:** Toplo, vreme, vedro. Jutranje megle v dolinah rek

— **Putnik** priredi od 23. do 26. t. m. izlet z avtobusom v Milano na milanski sejem. Potuje se z kolektivnim potnim listom. Prijave do 20. t. m. Cena vožnji, za vse aranžmane, izlete in vodiče Din 955. Informacije v biletarnicah »Putnik«, Gajeva ulica in hotel »Metropol«. V Kranju trafika »Komatar« vis-a-vis Hotel Stara Pošta. V Tržiču avtopodjetje Goričan.

— **Sodna nagrada za izzivanje v kovorskem Prosvetnem domu.** V začetku septembra lani se je zvečer vršila v Prosvetnem domu v Kovoru zabava. Na to zabavo so prišli iz Tržiča 3 politični nasprotniki, ki so začeli mirne goste grdo izzivati. Red je napravila orožniška patrola. Izzivače je pognala iz dvorane. Ko sta se 2 orožnika vračala po cesti proti domu, so ju napadli neznanci in ju obmetavali s kamenjem. Eden orožnikov je dobil kamen v trebuh, drugi v hrbet. Zaradi tega napada so bili včeraj pred malim senatom obtoženi trije obrtniški pomočniki, ki so pa napad tajili. Čevljarski pomočnik Vinko M. je bil zaradi napada na orožnike obsojen na 1 mesec zapora, orožniku Mužiču ima plačati 100 Din za bolečine. Njegov pomagač Rihard B. je bil le zaradi poskušenega napada obsojen na 24 dni zapora. Tretji je bil zaradi pomanjkanja dokazov oproščen, ker je bilo sodišče v dvomu, da bi bil tudi on metal kamenje. Obsojenca sta sodbo sprejela. Izgovarjala pa sta se na neko osebo, češ, da je ta dejansko napadla orožnike.

FINTEX
SVETOVNA MARKA ANGLEŠKIH TKANIN
ZAGREB • PREOBRAŽENSKA 6
Edina angleška tvrdka v državi, ki vodi izključno
samo angleške tkanine
Zaloga Fintex štofov
ŠTEFAN SLIBAR, modni salon
LJUBLJANA - RESLJEVA CESTA 8

— **Pred senatom obsojen tat.** Pred malim senatom v Ljubljani so se včeraj kar vrstili mali in veliki tatovi. Treh vlomov in tatvin je bil med drugimi obtožen samski ključavničar, 34-letni Nace Aljančič iz Kovora, ki je bil že 8-krat zaradi vlomov kaznovan. Letos 31. januarja je v Selcah, ko je tam okrog beračil, vdrl v pisarno šolskega upravitelja in odnesel 246 Din šolskega denarja, na dveh drugih krajih pa je pobral električne žarnice, ki jih je potem prodal za liter vina. Vlom v šolo je Nace priznal, druge tatvine pa zanikal. Bil je obsojen na 1 leto in 10 dni robije.

OKORN
2 izleta na milanski velesejem. 5 dnevni z avtobusom od 18. do 22. aprila in 6 dnevni z brzovlakom od 20. do 25. aprila. Poleg velesejma si še ogledamo Milan z okolico. Zahtevajte podrobne prospekte v izletniški pisarni M. Okorn, Hotel Slon, Ljubljana.

— **Gumi za žvečenje kot dražilo.** Mentol zelo osvežujoče učinkuje pri utrujenosti, migreni itd. Zato se ne uporablja samo kot dodatek zdravilom, ampak tudi mnogim sladkarijam. Ker pa osebe, ki jih muči zobobol, sladkorčkov ne morejo jemati, ker jim povzročajo bolečine v votlih zobeh, se je pri mnogih zelo udomačil gumi za žvečenje. Njegove z mentolom prepojene tablete osvežujejo usta in grlo. To vedo povedati kadilci, pa tudi oni, ki se odvajajo kajenju. Temeljito in dobro žvečenje je pa tudi dobro sredstvu za ohranjenje zob in masažo zobnega dlesna. Zahtevati pa se mora pravi Wriglaj v svoji izvirni opremi.

Ljubljana

V sredo, 7. aprila

Gledališče

Drama: Sreda, 7. aprila: »Matura«. Premiera. Premierski abonma. — Četrtek, 8. aprila: »DR«. Red C. — Petek, 9. aprila ob 15: »Dež in vihar«. Dijaška predstava po globoko znižanih cenah od 14 Din navzdol. — Sobota, 10. aprila: »Simfonija 1937«. Izven. Znižane cene od 20 Din navzdol. — Nedelja, 11. aprila: »Matura«. Izven.

Opera: Sreda, 7. aprila: »Ero z onega sveta«. Red Sreda. — Četrtek, 8. aprila: »Picova dama«. Red Četrtek. — Petek, 9. aprila: Zaprto. — Sobota, 10. aprila: **»Manon«.** Izven. Znižane cene od 30 Din navzdol. — Nedelja, 11. aprila ob 15: »Vesela vdova«. Izven. Znižane cene od 30 Din navzdol. — Ob 20: »Aida«. Izven. Gostovanje tenorista gosp. Marija Šimenca«. Znižane cene od 30 Din navzdol.

Ljudski oder

Ljudski oder ima svoj redni sestanek drevi ob 8 v Škrabčevi sobi v novem frančiškanskem poslopju za odrom. K sestanku morajo priti vsi dosedanji člani, vabljeni so pa tudi novi, ki bi bili pripravljeni sodelovati.

Predavanja

Slovensko zdravniško društvo v Ljubljani priredi XXXVIII. znanstveni sestanek v petek, dne 9. aprila 1937 ob 18 v predavalnici internega oddelka obče državne bolnišnice v Ljubljani **s predavanjem g. dr. Igor Tavčarja o ulkuzovi bolezni kot alergozi in o osnovnih načelih tozadevne moderne terapije.** — Vabljeni vsi gg. zdravniki in medicinci!

Kaj doživlja žena v dobi méne ali klimaterija, je naslov predavanja, ki bo v četrtek, 8. t. m. ob 20 v Delavski zbornici. Predava šef internega oddelka drž. bolnišnice, docent, dr. Ivan Matko. Vstopnina za kritje stroškov po 4 in 2 Din.

Prireditve in zabave

Materinska proslava bo v ponedeljek, 12. t. m. ob 7 zvečer v ljubljanski operi. Na sporedu so igre »Materna lestev«, »Mirko in abeceda«, »Za srečo« in »Medvedka Marko in Nikolaj«. Predprodaja vstopnic od sobote, 10. t. m. dalje v unionski trafiki.

»Ribič Marko« v soboto ob 8 in nedeljo ob 5 v frančiškanski dvorani. S preskrbo vstopnic pohitite. (Pax et bonum, frančiškanska pasaža).

V soboto 10. t. m. ob pol 21 bo v Kazini **prireditev ljubljanskih konservatoristov.** Nad prireditvijo je blagovolil prevzeti pokroviteljstvo kneznamestnik Pavle. Vabila so razposlana. Reklamacije v pisarni drž. konservatorija v Gosposki ulici.

Sestanki

Društvena soba v Vzajemni zavarovalnici. Drevi ob 8 pevska vaja Prosvetnega društva »Ljubljana« — mesto. Pevci, vsi in točno! — Pevovodja.

Trnovo. Moški odsek Prosvetnega društva ima drevi ob 8 redni sestanek, na katerem bo predaval g. Rudolf Smersu

Pomočniški zbor združenja trgovcev v Ljubljani ima občni zbor v četrtek 8. aprila ob 20 zvečer v mali dvorani v Trgovskem domu. Za člane udeležba obvezna.

Naše dijaštvo

Akademska marijanska kongregacija Marijinega Oznanjenja pri oo. frančiškanih ima drevi ob četrt na devet svoj sestanek v samostanski kapeli. Vsi, posebno novinci, iskreno vabljeni! — Prefekt.

Lekarne

Nočno službo imajo lekarne: mr. Bakarčič, Sv. Jakoba trg 9; mr. Ramor, Miklošičeva cesta 20 in mr. Gartus, Moste.

| **Koncert Blaža Arniča.** Redek umetniški dogodek v našem glasbenem življenju bo Ljubljana doživela dne 19. t. m. Tedaj bo namreč v veliki unionski dvorani izvajan simfonični koncert skladb našega že priznanega skladatelja g. Blaža Arniča. V zgodovini slovenske glasbe bo to prvi simfonični koncert, na katerem bodo izvajane izključno slovenske simfonične skladbe enega samega skladatelja. Dirigent bo eden najboljših, kar jih Slovenci premoremo, g. Ivo Brezovšek, dirigent belgrajske opere, v orkestru pa bodo sodelovali združeni najboljši ljubljanski godbeniki. Našemu glasbo ljubečemu občinstvu je še v prijetnem spominu nedavni koncert Blaža Arniča v stolnici, s katerega je sleherni obiskovalec odnesel trajen in globok vtis. Občinstvo že danes opozarjamo na ta koncert.

| **Zborovanje rokodelskih mojstrov.** Poročilu o občnem zboru Društva rokodelskih mojstrov moramo dodati še, da je dosedanji predsednik društva g. Jernej Kopač izjavil, da ne more več sprejeti predsedniškega mesta, kar so navzoči z obžalovanjem vzeli na znanje. V priznanje obilnih zaslug, ki si jih je pridobil za društvo, ga je občni zbor soglasno izvolil za častnega člana.

| **Ribič Marko«.** Se sicer ne more reči, da je kaj prav posebnega. A vendar bo zadovoljil vse občinstvo brez izjeme. Že samó ime Matije Tomca jamči za glasbeni užitek. »Ribič Marko« se bo izvajal v soboto in nedeljo v frančiškanski dvorani. Predprodaja vstopnic v pisarni Pax et bonum, frančiškanska pasaža.

| **Ustanovitev vrhovnega socialnega sveta v Ljubljani.** Danes bo v mestni sejni dvorani ob 5 popoldne sestanek zastopnikov oblasti in organizacij, ki delujejo na socijalno političnem polju v svrho ustanovitve Vrhovnega socijalnega sveta, kojega namen je enotno in smotreno urejevanje socijalnih prilik v Ljubljani. Vse ustanove in organizacije, ki hočejo sodelovati pri skupnem reševanju socijalnih vprašanj v Ljubljani, so na to sejo iskrevabljene, tudi če niso prejele posebnega povabila.

| **Na Materinski proslavi,** ki bo v ponedeljek, 12. t. m. ob 7 zvečer v ljubljanski operi, nastopi med drugim tudi 9 otrok znanega pisatelja Narta Velikonje v prizorčku »Materna lestev«, ki ga je nalašč zanje napisal M. Kunčič. Razen tega prizorčka so na sporedu še tri druge igre, v katerih nastopi okoli 80 otrok in več odraslih igralcev. Vstopnice se dobe v predprodaji od sobote, 10. t. m. dalje v unionski trafiki.

| **Tiskarski škrat** je v včerajšnjem »Slovencu« v članku **»Materinska proslava v Ljubljani«** izpustil celo vrsto in s tem pokvaril smisel stavka. Dotični stavek bi se moral glasiti: **»Zlasti Premrlova pesem »Domotožje« ki jo bosta na proslavi peli dve mladi pevki s svojim srebrnim glasom, je pravi biser v mladinski glasbeni literaturi.** Letošnja prireditev pa bo še posebno zanimiva zaradi tega, ker nastopijo ... itd.

| **Podpornemu društvu za gluhonemo mladino** so darovali uslužbenci špedicije in carinskega posredništva Rajka Turka znesek 220 Din namesto venca na krsto blagopokojnega g. Josipa Turka. Prisrčna hvala!

| **Obiščite gospodinjsko razstavo,** ki jo priredi ženski odsek Šentpeterske prosvete 11. aprila v društveni dvorani, cerkvena hiša poleg Šentpeterskega župnišča. Razstava bo odprta od 7 zjutraj do 5 popoldne.

| **Nad 12 milijonov posojil intabuliranih.** Po dnevniku ljubljanskega okrajnega sodišča je bilo na 110 posestvih in parcelah v mestu odnosno v okolici marca vknjiženo 12,427.780 Din raznih posojil, hipotečnih kreditov in varščin. Vknjiževala so se razmeroma prav nizka posojila, tako najnižje 150, dalje 250, 3000 in 2000. Mnogo posojil pa je znašalo vsote nad 10.000 Din do 100.000 Din. Najvišji hipotečni krediti so znašali 2 po 1,000.000, dalje 2,000.000 in 2.500.000 Din.

| **Kopališče v Koleziji.** Mestna občina ljubljanska odda v najem kopališče v Koleziji z vsemi stranskimi prostori za čas od 1. maja 1937 do 30. aprila 1938. Natančnejše podatke je mogoče dobiti na mestnem gospodarskem uradu v uradnih urah.

Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani

priporoča cerkvenim zborom za šmarnice:

Adamič Karlo: Alma Mater, 19 Marijinih pesmi za mešani zbor. Port. 30 Din, glasovi po 5 Din. — **Cerer A.:** Pet Marijinih pesmi za mešani zbor. Part. 10 Din, glasovi po 3 Din. — **Cerar Danilo:** Marijine pesmi — godovnice za mešani zbor. Part. 18 Din. — **Foerster A.:** Šest Marijinih pesmi za ženski zbor. Part. 16 Din, glasovi po 6 Din. — **Hladnik Ign.:** Tri Marijine kantate za mešani zbor. Part. 12 Din. — **Hochreiter E.:** Immaculata. Marijine pesmi za mešani zbor. Part. 20 Din, glasovi po 4 Din. — **Kimovec dr. Fr.:** Zdrava Marija. 13 Marijinih pesmi za mešani zbor. Part. 30 Din, glasovi po 4 Din. — **Kogoj M.:** Marijine pesmi za mešani zbor raznih starejših skladateljev. Part. 16 Din, glasovi po 6 Din. — **Premrl St.:** 40 Marijinih pesmi za mešani zbor iz raznih letnikov »Cerkvenega Glasnika«. Part. 40 Din, glasovi po 5 Din. — **Premrl St.:** Zapojmo Mariji! 18 Marijinih pesmi za mešani zbor. Part. 36 Din, glasovi po 5 Din. — **Sattner P. H. in Hochreiter:** Pomoč kristjanov. 16 Marijinih pesmi za mešani zbor. Part. 32 Din, glasovi po 5 Din. —

Jesenice

Zborovanje največje nameščenske organizacije. Dne 8. t. m. ob osmih zvečer bo v prostorih tovarniške kazine redni letni občni zbor društva nameščencev KID, ki šteje nad 200 članov. Društvo je poznano po svojih socijalnih ustanovah, ki služijo dobru nameščencev. Za občni zbor bo letos večje zanimanje, ker bo po dolgih letih predložena poleg odborove še ena lista, kar znači, da prehaja društvo v novo živahnejše delovanje. Gradbeni odbor je uspešno posredoval za gradnjo stanovanjske hiše Pokojninskega zavoda na Jesenicah.

Tiskarna na Jesenicah. Za naše mesto so se pričeli zanimati tudi tiskarnarji. Tu izhaja trenotno kar troje časopisov, poleg tega delujeta tu kar dva kina, ki potrebujeta lepake. Pri vsem tem imamo tu še okrog 60 društev, ki vsa pišejo in plakatirajo. Te okolnosti so privabile interesente kako pa bo tiskarna uspevala, je vprašanje, saj še sedaj vse naročuje mimo cenenega Kranja v ceneni Ljubljani.

Maribor

m **Gluhonemi so nastopili v gledališču.** V nedeljo popoldne je bila v narodnem gledališču zanimiva prireditev, na kateri so nastopili sami gluhonemi, ki so se v gluhonemnici v Ljubljani priučili govorjenja, kar vsem mnogoštevilnim gluhonemim, ki jim ni dana možnost, da bi obiskovali šolo za gluhoneme, ni dano. G. Sitar je v svojem uvodnem govoru orisal bedno stanje naših gluhonemih, ki jih je v vsej državi okoli 25.000, ki so svoji temni usodi prepuščeni ne mogoče radi svoje nenadarjenosti, o kateri ni mogoče govoriti, ampak radi nerazumevanja javnosti. Sledila je burka »Zamorec« in Rupnikova enodejanka »Oče«. Občinstvo, ki je dvorano docela napolnilo, je z zanimanjem sledilo izredni prireditvi. Društvu gluhonemih v Ljubljani, ki je prireditev pripravilo, gre za trud vse priznanje, javnosti pa naj bi prireditev dala pobudo za prizadevanje za ustanovitev prepotrebne šole za gluhoneme v Mariboru.

m **Vprašanje potniških vagonov na progi Maribor-Ljubljana.** Ta proga je v naši državi gotovo najbolj frekventirana in tudi menda najrentabilnejša. Po njej prihaja v državo tudi največ tujcev, zlasti Avstrijcev in Čehoslovakov. Kljub vsemu temu pa so se pojavili sedaj pri osebnih vlakih na tej progi menda najslabši osebni vagoni, kar jih imamo v državi ter so bili menda kje drugje izrabljeni. Potniki se zlasti pritožujejo, ker nimajo ti vagoni posebnih kupejev, niti posebnih prostorov za ženske in nekadilce. Že v interesu tujskega prometa in ugleda države bi bilo potrebno, da dobimo na tej progi čim prej boljše vagone.

m **Materinska proslava.** Kongregacija mater za frančiškansko župnijo je priredila minulo nedeljo materinsko proslavo v Mladinskem domu. Po šolski maši je bila proslava za šolsko mladino, ki je dvorano napolnila do zadnjega prostora. Popoldne ob 17 pa je bila slavnostna prireditev za občinstvo in zopet je bila dvorana nabito polna. Na sporedu so bile zborne deklamacije, govor in igra »Materina ljubezen«. Posebno je ugajala in nudila obilo smeha in zabave šaloigra »Fajfka in skodelica kave«. Med odmori je igral tamburaški zbor prosvetnega društva v Krčevini.

m **Koncert Brandl-tria** bo v mariborskem gledališču dne 22. t. m. ob 20. uri.

m **Hotel »Orel«** dnevno variete z izrednimi artističnimi in čarovniškimi nastopi. Budjeviško pivo in izborna ljutomerska kapljica!

m **Gibanje obrti.** Izdanih je bilo v mesecu marcu 10 novih obrtnih pravic, v istem času pa je bilo izbrisanih iz obrtnega seznama 18 dosedanjih obrti.

m **Prihodnja dramska premiera** bo komedija češkega pisatelja Vilema Wernerja »Na ledeni plošči«. Delo režira J. Kovič.

m **V petek na Gregorčičev večer!**

m **Drevi proslavi Ljudska univerza** 15 letnico svojega obstoja. Proslava se vrši v dvorani Ljudske univerze, po predavanju pa je sestanek prijateljev »Ljudske univerze« v lovski sobi hotela »Orel«.

m **Mariborski teden** priredi danes popoldne ob 18 v posvetovalnici mestnega magistrata posvetovalen sestanek vseh gospodarskih in kulturnih činiteljev mariborskega okrožja v svrho dogovora glede razstav ob priliki letošnjega VI. Mariborskega tedna.

m **Ves tovorni promet** je ustavilo okrajno glavarstvo na cesti Sv. Lenart-Zg. Cmurek, ker so nastali na številnih mestih, zlasti pa na odseku od grada pri Zg. Cmureku do državnega mosta na Muri številni zemeljski usadi in plazovi.

m **Za ali proti pavšaliranju trošarine.** Mariborski gostilničarji bodo imeli v kratkem izredni občni zbor svojega združenja, na katerem se bodo izrekli ali za pavšaliranje trošarine na alkoholne pijače, ali pa proti. Med gostilničarji vladajo tozadevno različna mnenja.

m **Žetev smrti je obilna.** Na Spod. Radvanjski cesti 10 v Novi vasi je umrl v starosti 73 let upokojeni kovač drž. železnic Štefan Klarič. — V splošni bolnišnici je pobrala smrt 70 letno zasebnico Terezijo Ribarič. — Na Koroški 62 je umrla gospodinja Ana Ferk, stara 62 let. — V bolnišnici je pokosila smrt 53 letnega posestnika Franca Klasinca iz Hotinje vasi ter so njegovo truplo prepeljali včeraj v Slivnico; v bolnišnici je tudi umrla 39 letna delavka Neža Vohl. Naj počivajo v miru!

Celje

c † **Videčnik Mirko.** V ponedeljek je umrl v celjski bolnišnici po hudi bolezni v starosti 29 let znani in priljubljeni g. Mirko Videčnik, poslovodja tvrdke Stiger. Pokojnik je bil več let pevovodja pevskega zbora »Oljka« in je deloval za to društvo z vso vnemo in vdanostjo, zato ga je društvo zelo težko pogrešalo. Bil je tudi zvest in dober pevec v cerkvi sv. Danijela, kjer je pel že 15 let. Ker je bil blage duše in je vsakemu rad ustregel, ni čudno, da je postal zelo priljubljen, zato njegovi številni znanci in prijatelji obžalujejo njegovo prezgodnjo smrt. Zapušča žalujočo gospo soprogo in dva nepreskrbljena otročiča. Njegove posmrtne ostanke spremimo na zadnji poti v četrtek, 8. t. m. ob 17 izpred Obrtnega doma na mestno pokopališče. Žalujoči gospe soprogi in vsem sorodnikom naše iskreno sožalje. Blagemu pokojniku naj sveti večna luč!

c **Apologetični odsek DMK** ima drevi ob pol 8 sestanek v Domu. Na dnevnem redu je predavanje o konvertitih.

c **Pevsko društvo** »Oljka« ima drevi ob 8 pevsko vajo v pevski sobi CPD v Narodnem domu.

c **O Švicarskih Alpah** bo predaval v četrtek 8. t. m. ob pol 9 zvečer v risalnici meščanske šole v Celju g. Dušan Jakšič, predsednik Turist. društva »Sleme« iz Zagreba.

c **V celjski javni bolnišnici so umrli:** Mažgon Zofija, 19 letna pletilja, Šibenik 27, Sv. Jur ob južni železnici, 6. aprila pa je umrla Jaklič Matilda 45 letna služkinja iz Gotovelj. N. p. v m.!

c **Kreutzerjeva sonata.** Edinstveno dramatsko delo Tolstojevega romana, zgoščenost njegove atmosfere, stopnjevajoč potek in življenjsko-resnično podane osebe drame — to vse se uresničuje v kompoziciji slik z umetniško popolnostjo!

c **Dve žrtvi fantovskih spopadov.** V celjsko bolnišnico so pripeljali v ponedeljek 49 letnega posestnika in gostilničarja iz Kokarij pri Rečici ob Savinji, kateremu sta dva fanta poškodovala desno roko in mu zbila dva zoba, ko je hotel narediti mir v svoji gostilni. — Na okrožnem sodišču v Celju pa je bil včeraj kaznovan Jurko Ivan, 45 letni delavec iz Št. Janža, na 6 mesecev zapora, ker je 29. novembra lanskega leta s sekiro poškodoval Voduška Alojza, ker je ta hotel zabraniti fantovski pretep, ki ga je izval obdolženec. Vodušek ima roko močno poškodovano in ne bo mogel opravljati težkih del.

c **Kino Metropol.** Danes ob 16.15. 20.30 »Na veselem Dunaju«, ob 18.15 »Množica sodi...«. — **Predstava po znižanih cenah.**

Preskrba industrije s surovinami

Vidi se, da se na splošno konjunktura izboljšuje. Za to je najboljši znak povečanje povpraševanja za železo. Vzroki za to niso samo konjunkturnega, ampak tudi oboroževalnega značaja. Poleg tega naraščajo nove investicije, ki zahtevajo vedno več železa in jekla. Vse to je v nekaterih državah kljub znatnemu povečanju produkcije privedlo do tega, da primanjkuje železa.

Zaradi naglega naraščanja potrebe po železu je nastala izredno velika potreba za prvo surovino, to je za železno rudo. Produkcija železne rude ne more naraščati tako hitro, da bi zadostila vsem potrebam. Zlasti se tu pozna izpad španskih dobav. Najbolj pa se pozna dobra konjunktura za železo in jeklo v velikem pomanjkanju starega železa. Staro železo igra veliko vlogo kot surovina v produkciji jeklarske industrije. Velik del jeklarske industrije na svetu je naravnost odvisen od starega železa, zlasti, ker nima v bližini dovolj visokih peči, ki bi mu rentabilno dobavljale železo in ker je ves ustroj takih jeklaren tak, da bi zahteval prevelike investicije za preusmeritev. Zato nobena država ne izvaža rada starega železa in se pri tem poslužuje vseh sredstev tja do popolne prepovedi izvoza starega železa, kot n. pr. Romunija. Anglija je n. pr. organizirala trg starega železa, da bi na ta način ostalo železo doma. Francija je povišala izvozne carine na staro železo do prihibitivne višine. Belgija namerava sploh ustaviti ves izvoz. Vesti prihajajo o zatvoritvi izvoza tudi iz Norveške, Švedske in Finske.

Na drugi strani pa se povečuje povpraševanje nekaterih držav. Tako sta najvažnejša kupca za staro železo postala Poljska in Japonska. Zaradi tega se govori, da bo prišlo med velikimi industrijami, ki rabijo železo, do sporazuma, ker je položaj nevzdržen.

Tudi za našo jeklarsko industrijo se položaj slabša od dne do dne. Zlasti je to važno za naše Jesenice, ki so v veliki meri navezane na uvoz starega železa. Pri tem je konjunktura za njih proizvode razmeroma ugodna, saj se tudi pri nas povečuje investicijska delavnost. Toda za njih nastaja vedno težje vprašanje, kaj bo z dovozom starega železa. Naenkrat se lahko zanjo zapro najvažnejši dobavni viri, kakor so se že toliki. Zato so se Jesenice odločile zgraditi redukcijske peči — kot nov proizvajalni sistem, ki naj omogoči podjetju sigurno surovinsko podlago. Ta peč bo kaj kmalu gotova.

V sedanjih časih stalnega dviganja povpraševanja za starim železom in vedno manjšimi nabavnimi možnostmi postaja tudi za našo železarsko industrijo problem starega železa vedno bolj aktuelen, ki zasenčuje vsa ostala maniša vprašanja. Od ugodne rešitve surovinskega vprašanja zavisi nadaljne ugodno obratovanje tako velikega podjetja.

Jugoslovanski Feniks

Prejeli smo: V vašem cenj. listu od 27. marca 1937 številka 71 je izšel članek pod naslovom »Jugoslovanski Feniks«, v katerem se trdi, da je uprava Jugoslovanskega Feniksa začela razgovore z raznimi inozemskimi zavarovalnicami za pozavarovanje oziroma prodajo (predvsem) celokupnega Feniksovega portfelja in da se s tem v zvezi v javnosti omenja zavrovalnica »Assicurazioni Generali«.

Upravni odbor »Jugoslovanskega Feniksa« nas je pooblastil, da kategorično demantiramo **vest o prodaji njegovega portfelja** kakršnikoli zavarovalnici. Za tak korak upravni odbor po čl 13 Uredbe o Jugoslovanskem Feniksu sploh nima pravice.

V pogledu pozavarovanja je upravni odbor v resnici sklenil, da se vse večje zavarovalnice v Jugoslaviji pozovejo, da stavijo ponudbe, pod katerimi pogoji bi bile pripravljene izvesti pozavarovanje življenskega portfelja. Upravni odbor je bil prisiljen k temu koraku, ker je konkurenca širala vesti med zavarovanci, da Jugoslovanski Feniks ni v stanju izpolniti obvez napram zavarovancem, kakor jih uredba predpisuje.

Na poziv uprave za pozavarovanje je stavilo več zavarovalnic svoje ponudbe, katere trenotno še strokovno proučavajo oficielni eksperti. Na podlagi poročila ekspertov se bo napravil primeren sklep.

Podobno je urejeno vprašanje elementarnega pozavarovanja, kjer je bila uprava še v mnogo težjem položaju, ker so vse večje zavarovalnice, članice »Zveze zavarovalnic kraljevine Jugoslavije« po vrsti odbile ponudbo za pozavarovanje iz vzrokov, ki so ostali upravi nepojasnjeni, dokler se ni našel »Dunav« v Zagrebu, da akceptira pozavarovanje; za življenski portfelj se »Dunav« ni interesiral, toda v obzir prihaja nekoliko drugih ponudb.

Z ozirom na to je jasno, da mora uprava Jugoslovanskega Feniksa napraviti to, kar zavaruje interese zavarovancev v najvišji meri.

»Jugoslovanski Feniks«
zavarovalnica v Belgradu, zastopstvo v Ljubljani.

Dobiva se povsod
Glavna zaloga: Zagreb, Boškovićeva ul. 24 Tel. 48-72

Prispevki za starostno zavarovanje delavstva

Uredba o zavarovanju delavcev za primer onemoglosti, starosti in smrti kakor tudi Naredba o izvedbi te uredbe sta izšli v »Službenih novinah« dne 22. marca 1937. Uredba stopi v veljavo z dnem objave, zavarovanje pa se začne izvajati dne 1. septembra 1937.

Prispevek za zavarovanje za primer onemoglosti, starosti in smrti znaša 3% zavarovane dnevne mezde po naslednji tabeli:

mezd. razr.	dnevni zaslužek	prispevek
I.	do 18.— Din	0.18 Din
II.	ukinjen	ukinjen
III.	do 11.60 Din	0.288 Din
IV.	od 11.61—14.— Din	0.348 Din
V.	od 14.01—16.80 Din	0.42 Din
VI.	od 16.81—20.— Din	0.504 Din
VII.	od 20.01—24.— Din	0.60 Din
VIII.	od 24.01—28.80 Din	0.72 Din
IX.	od 28.81—34.— Din	0.864 Din
X.	od 34.01—40.— Din	1.02 Din
XI.	od 40.01—48.— Din	1.20 Din
XII.	nad 48.— Din	1.44 Din

V prvi mezdni razred spadajo člani mlajši kot 18 let z zaslužkom dnevno do 8 Din in vajenci mlajši kot 18 let brez ozira na zaslužek. V III. mezdni razred spadajo vsi ostali člani z zaslužkom do 11.60 Din dnevno.

Od gornjih zneskov odpade polovica na poslodajalca, polovica pa delavca.

•

Obrtna banka kraljevine Jugoslavije, ki ima občni zbor 11. aprila v Belgradu, izkazuje pri glavnici (vplačani) 64 milij. din 2.45 milij. din čistegaga dobička, dočim je za 1935 znašal čisti dobiček 2.27 milij. din. Iz čistega dobička se deli zopet 8% dividenda. Povečanje čistega dobička je bilo doseženo vkljub lanskemu znižanju obrestne mere za pol odstotka. Vloge banke so se napram 1935 zmanjšale za 2.9 milij. din. Skupno je banka lani od 4.293 prošenj za kredit rešila ugodno 3.409, od zaprošene vsote 63 milij. je bilo podeljeno 46.4 milij. din. Nadalje je banka lani odobrila 116 kreditnim obrtniškim zadrugam 21.6 milij. din kreditov (1935 je bilo odobrenih kreditnim zadrugam 32.6 milij. din). O splošnem položaju obrtništva pravi poročilo banke, da je bilo v nekaterih panogah opaziti izboljšanje, v nekaterih pa se da vsaj ugotoviti, da se položaj ni poslabšal. Med večjimi dotacijami iz čistega dobička omenjamo znesek 50.000 din za podpiranje obrtniške literature.

Borza

Dne 6. aprila.

Denar

V zasebnem kliringu je ostal angleški funt na naših borzah neizpremenjen v Ljubljani na 238 denar, v Zagrebu in Belgradu na 237.20—238.80.

Avstrijski šiling se je na vseh naših borzah malo okrepil na 7.95—8.05.

Grški boni so beležili v Zagrebu 31.15—31.85, v Belgradu 31.40—32.10.

Italijanske lire so nudili v Belgradu po 2.25.

Nemški čeki so malo popustili ter so beležili v Ljubljani 12.19—12.39, v Zagrebu 12.1950—12.3950, za konec aprila 12.16—12.36, za konec maja 12.30—12.50, za sredo junija 12.2750—12.4750, za konec junija 12.2250—12.4250, za sredo julija 12.30—12.50, v Belgradu so beležili 12 1702—12.3702.

Devizni promet je dosegel na zagrebški borzi 4,371.023 din, na belgrajski borzi 4,036.000 din.

ŽREBANJE: 14. in 15. APRILA 1937
SREČKE
državne razredne loterije
Glavni dobitki po
Din 1,500.000·—
„ 1,200.000·—
„ 1,000.000·—
so bili zadeti do sedaj
DEVET KRAT
na pri nas kupljene srečke
A. REIN I DRUG
Ilica 15 ZAGREB Gajeva 8
Znana vzorna in solidna postrežba!

Ljubljana. — Tečaji s primom.

Amsterdam 100 h. gold.	2391.66—2406.26
Berlin 100 mark	1755.52—1769.40
Bruselj 100 belg	735.95— 741.02
Curih 100 frankov	996.45—1003.52
London 1 funt	213.96— 216.02
Newyork 100 dolarjev	4334.75—4371.06
Pariz 100 frankov	201.37— 202.81
Praga 100 kron	152.64— 153.75
Trst 100 lir	229.19— 232.27

Curih. Belgrad 10, Pariz 20.2275, London 21.51, Newyork 438.25, Bruselj 73.86, Milan 23.075, Amsterdam 239.95, Berlin 176.30, Dunaj 80.10 (81.85), Stockholm 110.90, Oslo 108 10, Kopenhagen 96.05, Praga 15.82, Varšava 83.20, Budimpešta 86, Atene 3.90, Carigrad 3.45, Bukarešta 3.25, Helsingfors 9.4925, Buenos-Aires 132.75.

Vrednostni papirji

Ljubljana. 7% inv. pos. 87—88.50, agrarji 52—53, vojna škoda promptna 409—411, begl. obv. 75.50—76.50, 4% slav. agrarji 51—53, 8% Bler. pos. 96—97, 7% Bler. pos. 86.50—87, 7% pos. Drž. hip. banke 98—100, Trboveljska 260—280.

Zagreb. Državni papirji: 7% inv. pos. 88—88.50, agrarji 52—52.50 (52), vojna škoda promptna 408—409 (408, 410), 5 407 den., 6. 407—409, begl. obv. 77 blago, 4% sev. agrarji 51.50—52.50, 8% Bler. pos. 95.25—96 (95.50), 7% Bler. pos. 86.50—87 (86.75, 87), 7% pos. Drž. hip. banke 100 bl., 7% stab. posojilo 86—87 (86). — Delnice: Priv. agrarna banka 196—198 (196, 197), Trboveljska 270—290, Nar. šum. 20 bl., Gutmann 49—52 (50), Isis 16 den., Danica 40 bl., Osj. liv. 165—190, Osj. sladk. tov. 210—230, Bečkerek 650—750, Dubrovačka 320—350, Jadr. plov. 400 den., Oceania 270 den.

Belgrad. Državni papirji: agrarji 52—52.50, vojna škoda promptna 408.25—409 (409, 408.50), begl. obv. 75.75—76.25 (76), dalm. agrarji (74), 4% slav. agrarji 52—52.75 (52.25), 8% Bler. pos. (96.25, 96), 7% Bler. pos. 86.75—87 (86.75), 7% pos. DHB 99—99.50. — Delnice: Narodna banka 7340 bl., Priv. agrarna banka 197.50—199 (197.50).

Dunaj, 6. aprila. Tudi danes so tečaji nazadovali, ker sta tako špekulacija kot publika začeli oddajati papirje. Skoraj vsi tečaji le z redkimi izjemami specielnih vrednot so nazadovali, med njimi znatnejše Alpina. Beležili so (v oklepajih včerajšnji tečaji): Donavsko-savska-jadranska železnica obligacije 65.10 (66), avstrijske stavbne srečke 17.50; d e l n i c e: Länderbank 91 (91.50), Donavsko-savsko-jadranska 18.75 (Ferdinandova severna železnica 1.1001.080), Graz-Köflach 32.50 (33.20), Steg 29.75, Siemens-Schuckert 165, Steweag 29.75 (29.75), Magnesit 106 (106), Trboveljska 31 (32), Alpina 54.75 (59.15), Rima Murany 102.50 (11.25), Steyr-Daimler-Puch 226 (230), Leykam 67.90 (68), Semperit 59.20 (60.10).

Živina

Dunajski prašičji sejem 6. aprila. Prignanih je bilo 7370 pršutarjev in 4022 špeharjev, skupno 11.392 glav, od tega iz Avstrije 4550, iz inozemstva pa 6842. Zaradi znatne ponudbe je bilo poslovanje slabo, tako so se lahko pršutarji pocenili v začetku sejma v primeri s prejšnjim sejmom za 3—5 grošev, kasneje pa na 5—10 grošev; težki poljski za 3 groše. Tudi ban. špeharji so pri nekoliko boljšem povpraševanju padli v ceni. Tako so prima madjarski veleposestniški špeharji popustili za 2 groša, banatski pa za 3—4 groše pri kg žive teže. Beležili so: I. špeharji 1.64—1.68, srednjeteški špeharji 1.58—1.63, stari špeharji 1.38—1.54, kmetski špeharji 1.55—1.68, križani špeharji 1.54—1.60, pršutarji 1.35—1.60.

Žitni trg

Novi Sad. Pšenica: ban. 176—180, ostala pšenica neizpremenjena. — Koruza: bč., srem. nova 94—96, ban. nova 92—94. — Otrobi bč., srem., ban. 86—88, bč. ladja 90—92. Vse ostalo neizprem. Tendenca stalna. Promet srednji. — 7. aprila bo novosadska borza zaprta.

Sombor. Pšenica: bč. okol. Sombor, gornja bč., 176—178, ban. 175—177, bč. ladja Begej 185—187, bč., ban. potiska šlep 185—187. — Oves: bč., srem., slav. 102.5—105. — Koruza: bč.,srem. gar. veval. 92—94. — Moka: bč. 0g 0gg 255—270, 235—250, 215—235, 195—205, 165—175, 107.5—112.5. — Otrobi: bč., srem. 90—92. — Fižol: bč. beli 2% 240—250. Vse ostalo neizprem. Tendenca neizprem. Promet 39 vagonov.

Ptuj

Tatvine bencina. Naše poročilo o tatvinah bencina pri tukajšnjem trgovcu Brezovniku moramo spopolniti toliko, da gre glavna zasluga za izsleditev drznih in premetenih tatov mestnemu stražniku Pestotniku, ki je z veliko vnemo vršil poizvedovanja in zlikovcem njihovo tatvino dokazal. Stražniku Pestotniku je pri tej priliki uspelo odkriti razne druge tatvine, ki so jih bili izvršili isti tatovi kakor pri trgovcu Brezovniku. Te tatvine so bile izvršene v teku meseca januarja in februarja in so tudi tu kradli bencin in razno avtomobilsko orodje. Oškodovani so bili na ta način veletrgovec Ornig, polkovnik v p. Ferš, tovarnar Pihler in tvrdka Reinhard. Veletrgovcu Ornigu so bili nameravali ukrasti tudi večjo količino žganja, kar pa jim k sreči ni več uspelo. Skupna vrednost ukradenega blaga znaša okrog 10.000 Din. Storilci so pod težo dokazov svoja nečedna dejanja priznali in so bili nato izročeni sodišču.

Otvoritev avtobusne proge Ptuj—Sv. Barbara v Hal.—Borl—Ptuj. V nedeljo, 4. aprila t. l., je bila slovesna otvoritev nove, že dolgo zaželjene avtobusne proge v naše Haloze. Otvoritve so se udeležili zastopniki vseh oblasti, komandant mesta, okrajni načelnik, predstavniki mestne občine in poštne direkcije v Ljubljani, katera je tudi lični avtobus dala na razpolago, ker se vrši promet na tej progi v državni režiji. Avtobus obratuje dnevno dvakrat, in sicer odhaja po sedanjem voznem redu ob 6 zjutraj in prispe v Ptuj ob 9.40. V drugič odide iz Ptuja ob 13.28 in se vrne ob 15.40. Ker je vožnja krožna in da se ugodi želji vseh prizadetih prebivalcev, menja avtobus vsak dan smer vožnje.

Trbovlje

»Mladi« se imenuje izobraževalno društvo mlajšega inteligenčnega naraščaja, ki je imelo na velikonočni ponedeljek svoj ustanovni občni zbor. Radi bi sodelovali v svoj in vsega prebivalstva naše doline prospeh. Razumljivo so se mlajši skoraj polnoštevilno zborovanja udeležili. — Od starejših je govoril le g. mešč. šol. ravnatelj Osterc, ki je pozdravljal svojevrsten poskus, da se zberejo vse ustvarjajoče sile naroda, se zbližajo in zedinijo vsaj v tistih točkah, ki so vsem skupne. Ko postaja položaj našega naroda vedno težji, je potrebno, da vsi poštenjaki zgrabimo za skupno delo, saj vsi hočemo uspešen materielni in duhovni napredek naše ožje in širše domovine.

Uradni dnevi laškega okrajnega sodišča v Trbovljah bodo sledeči: 3. in 24. aprila, 8. in 22. maja, 5. in 19. junija, 10. in 24. julija, 7. in 30. avgusta, 11. in 25. septembra. Vsakokrat od 9 do 12 in od 14 do 16 v sobi za uradno poslovanje — Parašuhova hiša. — V Hrastniku pa bodo uradni dnevi sodišča: 17. aprila, 15. maja, 12. junija, 17. julija, 21. avgusta in 18. septembra v občinski pisarni.

Zaradi pirhov je umrla štiriletna Forte Marija. Pojedla je štiri pirhe — trdo kuhana jajca — in nato še nekaj pila. Zaradi tega je dobila tako hud črevesni katar, da je za posledicami umrla. — Zaradi zamašenja žil na nogi pa je umrl rudar Machavšek Jože, star 56 let. V bolnišnici so ga skušali rešiti s tem, da so mu pretekli teden odrezali nogo, a je bolezen šla naprej in je v soboto zvečer izdihnil. — Po dveletnem bolehanju je preminul Razboršek Miha, upokojeni paznik, star 65 let. — Rajni naj počivajo v miru, preostalim naše sožalje!

Produktivna zadruga čevljarjev bo po daljših posvetovanjih in pripravah začela poslovati še ta teden.

Kulturni obzornik

Franc Jaklič: Izbrani spisi

Jakličeve izbrane spise se je uredil Janez Logar. Prvi zvezek. V Ljubljani 1936, izdala in založila Jugoslovanska knjigarna. Str. 283, cena vez. knjigi je Din 60. Mnogo naše predvojne literarne produkcije je zakopano po raznih listih in revijah, kjer je danes širši javnosti že skoro nedostopna. Glede na to je gotovo potrebno, da zlasti danes, ko je naša izvirna leposlovna proizvodnja razmeroma šibka, poiščemo in »zberemo te raztresene ude«, med katerimi je premnogo plemenitih biserov, jih spravimo vnovič na knjižni trg in napravimo tako zopet dostopne širši javnosti. Te važne naloge se zaveda zlasti Jugoslovanska knjigarna, ki izdaja že nekaj let celo vrsto zbranih in izbranih spisov naših najvažnejših pisateljev pretekle in polpretekle dobe. Tej vrsti je pridružila s pričujočo knjigo še našega odličnega in priljubljenega ljudskega pripovednika F r a n c e t a J a k l i č a, ki nastopa že skoro štirideset let v naši književnosti deloma pod svojim pravim imenom, deloma pa pod psevdonimom P o d g o r i č a n. Mož se v svoji skromnosti ni nikoli silil v prve literarne vrste in je ostajal zato skoro neopažen, zlasti, ker je imel le redkokdo pregled čez vso njegovo bogato literarno delavnost. Ta izdaja njegovih izbranih spisov nam zato prav za prav šele odkriva Jakliča, njegov dotični pripovedni talent in pregled njegovega klenega ter zdravega literarnega dela, ki ga uvršča nedvomno med naše prve in najboljše ljudske pripovednike, na katerih nismo ravno prebogati. Prvi zvezek nam prinaša izbor slik in povesti, ki so nastale v letih 1888 do 1893 in so izšle v «Domu in Svetu« ter v »Ljubljanskem zvonu«. Vseh pet (Selska slika, Naši vaščanje, Vaška pravda, Kako se je ženil Kobaležev Matija, Svatba na Selih) obravnava kmetiško življenje ter nam kaže pisateljevo bistro opazovanje ter globoko poznavanje in razumevanje naše vasi, zato ostanejo te slike pravi kulturni dokumenti, ki jih bo s pridom in užitkom rad prebiral tudi danes prav vsak, nedvomno po ostanejo trajna last zlasti našega podeželskega človeka in bo zbirka zato zlasti dobrodošla vsem ljudskim knjižnicam. Zbirko ureja po preizkušenem vzorcu drugih zbranih spisov, ki izhajajo po vojni, naš znani kritik J. Logar, a požrtvovalna založnica ji je dala odlično zunanjo opremo, tako da bodo Jakličevi izbrani spisi lepa pridobitev vsake javne in zasebne knjižnice.

Erjavec.

Rimske Šmarnice

Za letošnje šmarnice, v katerih prihaja pobožnost našega naroda do svojega najnežnejšega izraza, smo dobili premišljevanja, tako kratka in jedrnata, kakor jih že dolgo nismo imeli, namreč »Rimske šmarnice«, ki jih je napisal dr. Mihael O p e k a, naš prvi cerkveni govornik. Pisatelj, ki mu je nabožno življenje našega ljudstva dobro znano in ki zato zna najučinkoviteje prilagoditi verske ideje in stremljenja njegovi svojski duševnosti, ki je obenem preprosta, obenem pa zahteva bistva, nikakor ne zadovoljujoč se s sladkobno čustvenostjo ali prazno formo — je topot izbral kaj izvirno metodo, da zajame vso pozornost vernika in ga uvaja ter poglobi v življenje Marijino. Naš narod rad roma, simbolizujoč na ta način prehodni značaj našega življenja, ki pomeni le trenutek viharne poti pred mirom večnosti, na tej poti pa pojmuje in razmotriva vsako razdobje kakor postaje, ob katerih se človek zamisli v prehojeno pot vso slabosti, grehov in dvigov ter ima pri tem obrnjen svoj pogled v prihodnjost, v kateri se mu postopno bolj in bolj odkriva vse, kar bo za svoje očiščenje moral še preboleti in pretrpeti kot stopnice k neminljivemu onostranskemu blagru. In tako tudi dr. Opeka v svojih »Rimskih šmarnicah« vodi svoje bralce ali poslušalce od ene rimske cerkve, posvečene božji Materi, do druge, in nam tako nuja ne samó poduka in utehe ter vzpodbude iz neizčrpne zakladnice krščanskih verskih resnic, ampak obenem velik estetičen užitek, ko ob vsaki teh lepih cerkva oriše njeno zgodovino, nam jo naslika tudi po njeni umetniški vrednosti in vsako sliko zaključi s kratkim, a vsebinske vrednosti polnim vpogledom v eno ali drugo resnico naše vere, ki nas napotuje v Večnost. Pri vsem tem je vsako razmišljanje zelo kratko, da vernika ne utrudi, ampak ga namah razpoloži in dvigne v duhovno sfero vere, pa da njegovemu srcu krepko vodilo za praktično življenje po božji volji. Pri Opeki ni treba posebič omenjati zglednega jezika, plastike izraza in jasnosti idejne zgradbe. Knjižico, ki jo je izdal »Glasnik presvetega Srca Jezusovega« in jo krasijo štiri fine slike, stane broširana 16 din, vezana 22 din, s poštnino 2 din več. —e—.

Nova knjiga o. Petra Vlašića

O. Peter Vlašič, kanonik belgrajske nadškofije, je izdal svojo dvajseto knjigo in sicer zbirko pridig pod naslovom Liturgijske propovijedi. Prvo njegovo delo je izšlo že leta 1914. o sodobnih svetopisemskih vprašanjih, potem pa so sledili ostali spisi, ki po večini spremljajo cerkvene obrede, molitve in evangelije. Obsežnemu in dragocenemu pisanju se pridružuje zdaj nova knjiga, ki gre za tem, da poglobi umevanje katoliške liturgije med ljudstvom in mu približa njeno lepoto. Te pridige za vse nedelje in praznike morejo dobro služiti duhovništvu pri dvigu duhovnega življenja vernikov. Cerkvena liturgija je bogat vir krščanskega življenja, zlasti sv. maša, kateri je avtor posvetil svoja razmišljanja. Vsako liturgijsko pridigo je obdelal v treh delih. Najprej govori o pomenu skrivnosti, ki jo slavi cerkev na dotično nedeljo ali pa razpravlja o liturgijskih vprašanjih, v drugem delu prikazuje glavne misli sv. maše na dotični dan, v tretjem pa daje praktičen pouk s primernimi zgledi. Pridige so jasne v svoji zamisli in izrazu, razumljive in nazorne. Tako obnavljajo svetopisemsko besedo in nauke ter vodijo k tesnejšemu spremljanju cerkvennih obredov.

Knjiga obsega 400 strani velike osmerke. Cena broš. 20 Din, vez. 35 Din. Naroča se pri avtorju: Belgrad, Nadbiskupski Duhovni Sud, Jov. Ristića 20, in v katoliških knjigarnah.

•

Knjiga o dr. Benešu. V februarju letošnjega leta je izšla knjiga, ki jo je napisal dr. Jaroslav P a p o u š e k pod naslovom »Dr. Eduard Beneš, — njegovo življenje« ter jo je v nemškem prevodu J. Urzidila izdala praška založba »Orbis«. Na 300 straneh daje zaokrožen pogled na javno delovanje tega velikega češkoslovaškega državnika in to od prvih, časnikarskih in znanstvenih začetkov njegovega delovanja pa vse do zunanjega vrha politične poti, ko je postal predsednik republike. V posebnem poglavju govori o njegovem svetovnem nazoru in njegovi zasnovi češkoslovaške zunanje politike. Priloga na koncu obsega besedila pogodb in konvencij, ki jih je Češkoslovaška sklenila z raznimi državami od leta 1922 naprej.

Da bi Angleži preprečili trenja med Judi in Arabci v Sveti deželi, jo hočejo razdeliti v dva dela. En del z Jeruzalemom in skoro vsemi lukami bi dobili Judje, drugi del pa Arabci. Arabski del bi spadal pod Transjordanijo.

Program svetovnega evharističnega kongresa

Prihodnji evharistični kongres bo prihodnje leto v Budimpešti. Uvod v ta kongres pa bo posebno evharistično leto, katero se bo začelo, kakor naglaša »Osservatore Romano«, dne 23. majnika l. 1937.

Po vsem Madžarskem se bodo še letos vršile velike duhovne priprave, veliki ljudski misijoni, evharistične tridnevnice in drugo.

Dne 23. majnika leta 1938 bo prišel v Budimpešto papežev legat. Prvi dan bodo zborovali narodi med seboj. Drugi dan bo obhajilo otrok. Ob enem bodo ta dan posvetili Devici Mariji otroke in starše. Popoldne istega dne bo veliko mednarodno zborovanje in manifestacija. Tretjega dne bo skupno obhajilo žensk, zvečer pa bo na Donavi velika evharistična procesija na ladjah. Ob enem bo takrat razsvetljeno vse mesto na bližnjih gričih pa bodo umetni ognji.

Zjutraj četrtega dne bo skupno obhajilo vseh, popoldne pa bo ob sklepni slovesnosti po radiu spregovoril sam sv. oče.

38 let po smrtni obsodbi umrla

Blizu kraja Braunau na Tirolskem je te dni umrla 76 let stara Terezija Gietzinger, katera je bila leta 1899 z nekim Karlom Harterjem obsojena na smrt. Bila sta oba obdolžena, češ da sta umorila neko kramarico Ano Kranzinger ter jo oropala. Vse je tako jasno govorilo zoper oba, da so ju porotniki soglasno spoznali za kriva, nakar sta bila obsojena na vešala.

Pozneje pa je cesar Franc Jožef smrtno kazen spremenil v 20 letno težko ječo. Harter je že dve leti nato umrl v kaznilnici in ni dočakal dneva, ko je meseca decembra leta 1903 pravi roparski morilec priznal, da je on umoril žensko, da si je prilastil njen denar. Sedaj so vse obnovili in nesrečno Terezijo izpustili iz ječe. Ženska, ki je bila že pred obsodbo omožena, je svoja stara leta preživela v krogu svoje družine ter je leta 1935 praznovala s svojim možem svojo zlato poroko.

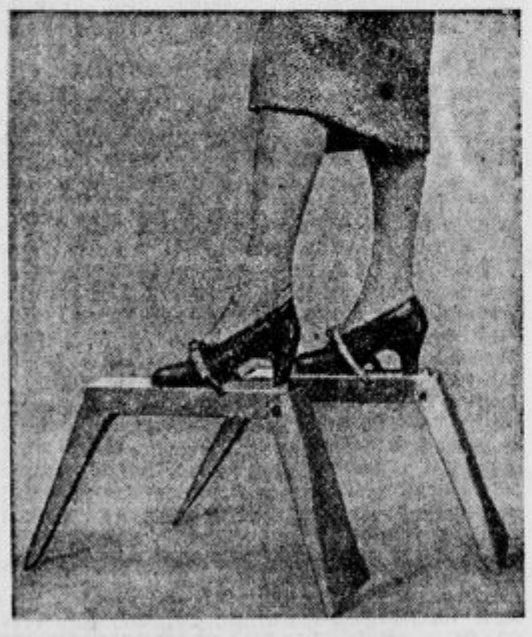

Tudi nekaj za kraljevsko kronanje. Ker se bo na kraljevsko kronanje v Londonu zbralo na stotine ljudi, ki bodo hoteli vse od blizu videti, bo zaradi tega velika stiska za tiste, ki so majhni, ker jim bodo veliki zaprli vsak pogled. Zato so Londončani iznašli že tako le sredstvo, s katerim se bodo majhni ljudje lahko toliko podaljšali, da bodo lahko gledali drugim večjim čez glave.. Kako je to sredstvo, o tem ni treba pisati, ker že slika dovolj govori

Tigra napadla strežaja

Iz Frankfurta poročajo, da je v tamkajšnjem živalskem vrtu v nedeljo popoldne stregel zverem neki strežaj, ki je nadomeščal pravega čuvaja, ki je bil to popoldne prost. Pravijo pa, da tigri moža niso napadli iz zlobnega namena, marveč se je žival hotela le malo poigrati. Ker pa je čuvaj izgubil ravnotežje, je padel vznak v korito. Oba tigra sta se zaradi tega padca splašila ter sta moža pograbila in ga nesla k ograji. Nesrečo je zapazila straža, ki je prehitela z močnimi koli ter je tigra odgnala od strežaja. Tako so mogli strežaja kmalu in brez posebnih poškodb rešiti. Vendar je krvavel iz več ran, katere so mu zadali tigrovi kremplji. Nobena rana pa ni smrtno nevarna.

Uprava živalskega vrta naglaša, da sta tigra nenavadno mirni živali, kateri sta tako krotki, da je čisto nemogoče, da bi bila strežaja nalašč napadla. Ko bi bila tigra strežaja hotela zares napasti, ki ga nobena sila ne mogla rešiti smrti.

Jetniški paznik: »Ali se ne sramujete v nedeljo delati?«

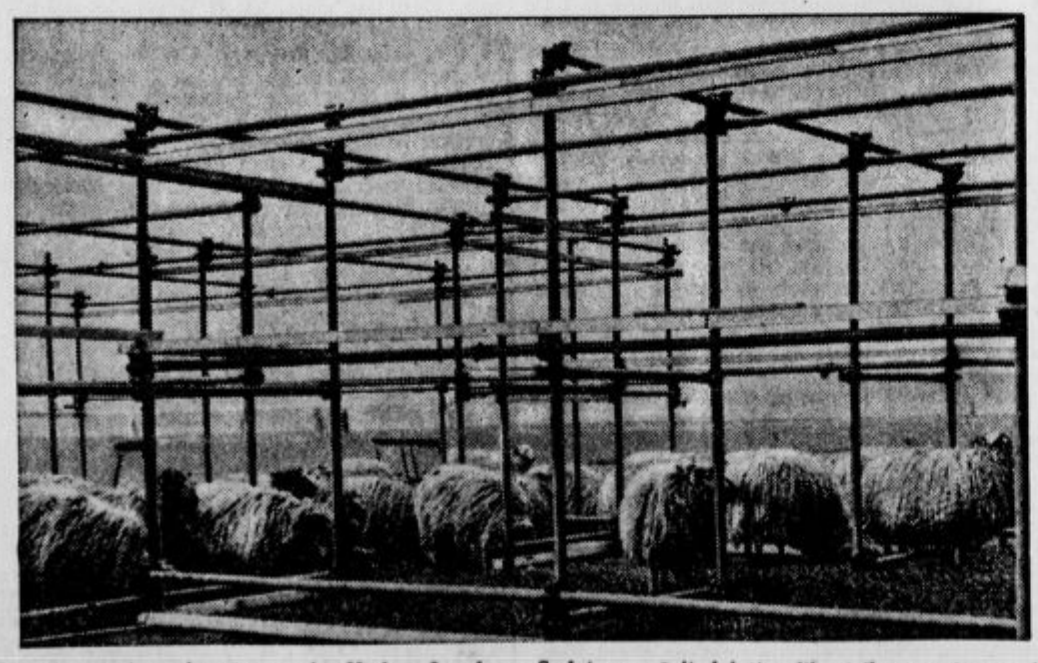

Ovce se pasejo v slovečem parku Hyde v Londonu. Sedaj so začeli delati velike tribune v tem parku za kraljevo kronanje. Ovce pa menda mislijo, da je to streha za nje, zato se najraje pasejo pod ogrodjem tribun.

Čudna železniška nezgoda

Divji vlak ušel strojevodji

Na Angleškem se je zadnje dni zgodilo na železnici več nesreč, med katerimi so nekatere zahtevael več človeških življenj. Tudi na železniški progi London—Leicester se je te dni zgodila nezgoda, ki bi bila mogla postati velikanska nesreča, ko bi je ne bil pravočasno preprečil prožni čuvaj s svojim pogumom in spretnostjo.

Na postaji Kibworth se je ustavil vlak, ker so se mu med potjo potrgale med dvema vozovoma vezi. Ker je z vezmi bila pretrgana tudi takozvana zračna zavora, se je vlak moral ustaviti. Strojevodja, kurjač in zavirač so torej stopili z vlaka, da bi poiskali okvaro ter jo popravili. Res so jo kmalu našli ter jo takoj nato tudi popravili. Toda, komaj je bila okvara popravljena, se je nenadno in nepričakovano že začela premikati lokomotiva, na kateri je bilo pripetih še nekaj vagonov. Sodijo, da se je železniški stroj zato začel premikati, ker je bila zračna zavora popravljena ter ni več zavirala vlaka. Še preden pa so se trije uslužbenci zavedli, kaj se godi, je lokomotiva drvela z vso silo s postaje. Oni trije so naglo planili za njo, da bi dohiteli vlak, toda nič ni pomagalo. Vlak jim je ušel brez vsakega vodstva.

Na londonski južni predmestni železnici sta trčila skupaj za postajo Battersea—Park dva vlaka, natlačeno polna delavcev. Trčila sta tako silno, da je bilo več voz docela zdrobljenih. Mrtvih je bilo na mestu 10 ljudi, mnogo pa je hudo ranjenih. Kdo je kriv, še ni dognano.

Oni trije pa so bili prisebni dovolj, da so hitro skočili v bližnjo čuvajnico, s katere so telefonirali naslednjim čuvajem, kaj se je zgodilo, da naj bo proga prosta. Med tem pa je divji vlak divjal po progi v temno noč. Ko je tako prevozil kakih 15 kilometrov, se je na neki strmini nekoliko upehal, da je začel počasneje voziti. To priliko je porabil tamkajšnji prožni čuvaj, ki je naglo skočil na lokomotivo, katera je počasneje vozila, ter jo ustavil. Bil pa je že zadnji čas.

Ko bi čuvaj ne bil tam ustavil lokomotive, bi je ne bil nihče več mogel ustaviti. Lokomotiva bi bila namreč kmalu dosegla vrh hriba, nakar bi se bila v divjem diru spustila po strmini navzdol. Tedaj pa bi bila nesreča neizogibna.

Železniške nesreče na Angleškem

Železniške nesreče na Angleškem se zadnje čase vedno bolj množe. Nekateri sodijo, da je to posledica sabotaže komunistov ali pa kakih drugih agentov. Vlada pa izjavlja, da za sedaj preiskava ni še mogla dognati, da bi bile nesreče posledica sabotaže.

Pred nekaj dnevi se je na londonski južni železnici zgodila velika nesreča, pri kateri je izgubilo življenje 10 ljudi. Preteklo nedeljo se je blizu kraja Seven Oaks v kentski grofiji zgodila druga nesreča, ko sta se dva vlaka zadela drug v drugega. Ker pa sta oba vlaka že vozila počasi ter ustavljala, ni bilo človeških žrtev. Ta nezgoda je bila v teku 4 dni že peta železniška nesreča pri Londonu.

Balon z višine 22.000 metrov

Blizu kraja Montemagno pri Cabelli Ligure v Italiji so kmetje na polju našli ostanke velikega balona. Poklicali so oblasti, katere so dognale, da je balon bil takozvani stratosferni balon velikega obsega. V gondoli so še našli razne aparate, med njimi fotografske aparate ter instrument, ki je meril višino. Ta instrument je kazal, da je balon dosegel višino 22.000 metrov. Poleg drugega je bilo v balonu še več papirjev v nemškem in francoskem jeziku. Balon so skrbno spravili ter ga izročili v varstvo italijanskim vojaškim oblastem, katere bodo vso stvar preiskale.

Kako dodatno poročajo, so dognali, da je bil balon francoskega porekla. Vendar se doslej še nič ne ve, kakemu namenu je služil ta balon. Ali je bilo njegovo popotovanje v stratosfero znanstveno ali pa vojaško.

Vojaško letalo za stratosfero

Kakor francoski listi poročajo iz New Yorka, gradi ameriška tovarna letal v Lockheedu tako letalo, katero bo porabno za boj v stratosferi. Prostor, kjer bo sedel pilot, bo tako hermetično zaprt, da ne bo mogel uhajati zrak iz tega prostora. Sploh bo letalo tako urejeno, da bo docela uporabno za letanje v stratosferi, kjer je zrak tako redek. Ker je tam gori silen mraz, bo moral pilot biti gorko napravljen. Njegovo obleko bodo morali greti z elektriko. Letalo je skoro že narejeno ter bodo čez 14 dni že lahko začeli delati z njim poskuse.

Od povsod

Pet šol je zgorelo blizu mesta Nelson v Britanski kolumbiji. Zgodilo se je to preteklo nedeljo, ko je nekdo vrgel na šole in na dve dvorani bombe. Za eksplozijo je nastal požar, ki je uničil 4 šole in dve dvorani. Ena šola pa je bila poškodovana. K sreči ni bil nihče ranjen.

Bombni napad na cerkev. Pariški list »Matin« poroča iz Montpellierja, da je nekdo vrgel bombo na cerkev v okolici mesta. K sreči bomba ni napravila velike škode. Storilec je seveda neznan.

Iz Rusije se je vrnil avstrijski vojni ujetnik nekdanji cesarski lovec Jožef Meier. Ujet je bil oktobra leta 1914. Njegovi svojci že celih 22 let niso od njega dobili nobenega glasu. Delal je v raznih sibirskih rudnikih ter je vedno želel, da bi se vrnil. Toda sovjeti ga niso pustili, dokler se mu ni posrečilo skrivaj uiti.

Cirkus Hagenbeck je praznoval 50 letnico svojega obstoja na svojem gostovanju v Argentini. Na dan jubileja je priredil v Buenos Airesu veliko slavnostno predstavo.

Nemški parnik »Paraguay« se potaplja na obali južne Amerike. Vse moštvo je ladjo že zapustilo.

Nova fašistovska palača se je podrla v kraju Sestri Levante blizu Milana. Poslopje so še gradili. Ker je ravno deževalo, se je v prazno poslopje zateklo 12 delavcev pred dežjem. V tistem hipu pa se vse skupaj podrlo. Nekateri delavci so se nepoškodovani rešili, druge pa je hudo poškodovalo, vendar nobeden ni smrtno nevarno ranjen. Ko so vse delavce rešili, so čez dolgo ugotovili, da pogrešajo še 4 delavce, ki so bili v zgradbi. Ti pa so najbrže mrtvi.

Ko je meče požiral, se je zadušil. V Kraju Romanshorn je 3. t. m. nastopal 60 letni artist Otmar Grolimund, ki je požiral meče in ogenj. Tistega večera je pred obilico gledalcev skušal požreti železno kljuko, s kakršno gospodinje dregajo v ogenj. Res se mu je posrečilo, da je kljuko spravil dovolj globoko v požiralnik. Toda izvleči je ni mogel več, ker se je nekam zataknila. Ljudje so to opazili in nastala je velika panika in zmešnjava. Nazadnje so nesrečnega starca prepeljali v bolnišnico, kjer pa je izdihnil, ker mu je kljuka preveč raztrgala goltanec.

Zastrupljene cigarete v kinu. V nekem milanskem kinu je učiteljica Rositta Manaresi s svojim ženinom našla na sedežu škatljico inozemskih cigaret. Kakor je v Italiji navada, sta oba kar med predstavo prižgala vsak po eno cigareto. Komaj pa sta napravila nekaj dimov, je obema postalo slabo. Čez komej eno uro je učiteljica bila že mrtva. Fant pa se bori s smrtjo. Policija sodi, da je bil v cigaretah strihnin.

ZA BOLNIKE S SLABIM ŽELODCEM

Kaša iz perutnine.

Kuhanega piščanca (kuro, petelina itd.) oskubeš, odstraniš kožo, izločiš kosti. Vse meso večkrat zmelješ z mesoreznico in še pretlačiš skozi sito. — Iz vode, moke in presnega masla skuhaš belo omako in jo daš v to meseno kašo in doliješ juhe. (Prav tako pripraviš kašo (piré) iz možganov, jetrc itd.).

Biskvitna torta.

Mešaš, da se péni, 8 rumenjakov in 120 g sladkorja in po malem dodajaš nastrganega citronata, sneg 8 beljakov in 120 g moke. To daš v model, ki je v dnu obložen s papirjem in pečeš v srednje vroči pečici 45—50 minut. Potem ohladiš in popršiš s sladkornim poprhom.

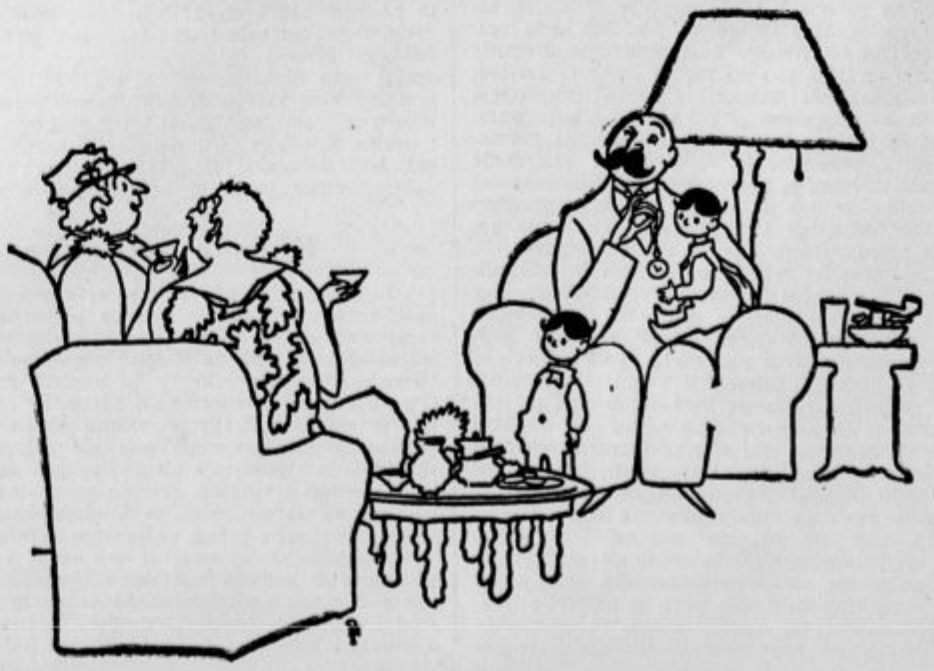

»Da, lase imajo otroci čisto očetove!«

Sport

Komna na višku zimske sezone

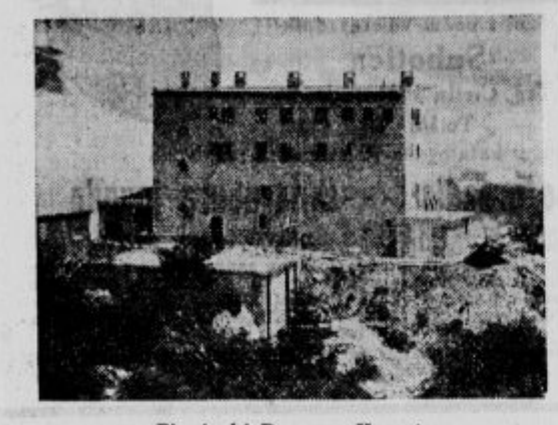

Planinski Dom na Komni

Velika noč je za nami. Tudi Komna jo je praznovala v znamenju snega. Sneg je padal neprestano in zavil vso Komno v štiri metre debelo odejo. Že par dni je, odkar je prenehal bel blagoslov z neba in ko se pokazuje sedaj sem pa tja sonce, se iz meglenih kopren odvijajo vrhovi v vsej svoji beli krasoti. Nikjer nobene skale, vse v zaokroženih oblikah, v ščemeči beli svetlobi se koplje vsa priroda. Posamezni macesni in smreke ob robeh in po dolinah le malo pogledujejo iz ogromne snežne odeje. Komna preživlja svoj višek zimskega bogastva in lepote.

Smučarju so šele sedaj omogočena neomejena smuška uživanja po vsej prostrani Komni. Vsa pokrajina je zadelana od debele plasti snega, ki je po dolinicah še večja, tako da je vse izravnano in zaokroženo, nikjer ne naletiš na ostre prehode, svet se kar nekako preliva in veže med seboj. In sneg je izvrsten, ko drviš po njem brez bojazni, da se prevrneš v kako medvedjo jamo, ki so v drugih časih tako običajne. Človek si sploh ne more misliti, kako velikanska sprememba v oblikah, samo oni si more to zamišljati, ki pozna Komno in njenih tisoč kotanj, lukenj in dolinic, ko je še brez snega. Pravo pomladansko razpoloženje na Komni se je šele pričelo, tisto razpoloženje, ki je v smučarju, ko iz zime pogleduje v dolino. Doli so že zeleni gozdovi in topli vetrič pomešan z vonjem prebujene narave, ga spominja cvetja in popja v vaških vrtovih, samotnih belih lis divje češnje, spomladanskih svatovskih klicev živali in on, ki stoji visoko gori na snegu, osvetljen od toplega sonca, uživa to nepopisno nasprotje narave.

Komna spomladanskega razpoloženja vabi v svoje kraljestvo.

•

Smučarski izlet SPD se vrši v času od 11. do 18. aprila t. l. Zbirališče je v hotelu Rabič v Mojstrani v soboto dne 10. aprila t. l. po prihodu zadnjega vlaka. Drugi dan vzpon na Staničevo kočo, nadaljevanje na Kredarico, preko Hribarice v dolino Triglavskih jezer, na Komno, na Vogel, na Črno Prst, sestop v Bohinjsko Bistrico. V Mojstrani bodo na razpolago nosači, ki bodo spremljali izletnike na celi turi. Vsak udeleženec mora biti vzdržen smučar ter popolnoma obvladati plužne obrate. Prijave sprejema pisarna SPD v Ljubljani, Aleksandrova cesta 4-I.

Nov svetovni rekord v lahki atletiki. Pri angleških prvenstvenih tekmah v hoji na 7 milj je zmagal Michaeson v novem svetovnem rekordnem času 50:19.2. Dosedanji svetovni rekord je imel Anglež Pope v času 50:28.8.

Motoklub »Ilirija«. Redni letni občni zbor bo v četrtek dne 8. aprila t. l. ob 19.30 v zadnji sobi restavracije »Slon«. Dnevni red običajen.

Uradna vremenska poročila

Zveze za tujski promet v Sloveniji, Ljubljana, Tujskoprometne zveze v Mariboru, Jugoslov. zimskošportne Zveze, Slovenskega planinskega društva in Meteorološkega instituta ljubljanske Univerze

po stanju z dne 6. aprila 1937 ob 7. uri zjutraj.

Planica-Tamar: — 1, jasno, mirno, 150 južnega snega.
Koča pri Triglavskih jez.: jasno, 400 snega.
Staničeva koča: — 2, jasno, vzhodnik, 400 do 500 snega, zgoraj pršič.
Bistrica Boh. jez.: 4, oblačno, 10 južnega snega.
Dom na Komni: 3, jasno, sončno, 400 do 500 snega.
Dom na Kriavcu: 2, oblačno, 100 južnega snega.
Velika Planina: 0, delno oblačilo, 200 južnega snega.

Mariborsko gledališče

Sreda, 7. aprila: Zaprto.
Četrtek, 8. aprila ob 20: *Rdeči nageljni.* Red B.

Zveza slovenskih lahkoatletskih klubov, (iz seje u. o. in t. o. z. IV.) Ilirija in Železničar imata nemudoma sporočiti razloge o neodržanih prireditvah 21. marca. Ponovno pozivamo klube, da nemudoma pošljejo rojstne liste za v verifikacijo predložene juniorje: Svoboda: Bergant Zvone in Šenk Ivan, Železničar: Orel Stanko in Stern Maraton: Kovačič in Sodec Karel, ASK Primorje: Šustar Anton. Čitajo se z pravico takojšnjega nastopa za: Železničar: Rachle Franc, Župan Stanko in Leban Sava. Za Amater: Bizjak Mirko Pušnik Alojz, Hribar Ludvik, Lebar Jože, Bec Franc in Knez Rudolf. Zaradi Beca in Kneza opozarjamo Jugoslavijo Celje na čl. 2. t. p. p. Prihodnja seja t. o. v petek 9. t. m. ob 18 v klubski sobi kavarne Union, seja u. o. ob 18.30 istotam. Ugotavlja se, da je Starman I. 27. maja 1936 verificiran za Ilirijo. Ponovno pozivamo Rapid, da sporoči datum verifikacije za Heller Ivana.

Poceni! Poceni!

Holandske cvetlične čebulice

Ker si želimo zvez z ljubitelji cvetic v Jugoslaviji, oddamo za reklamo zavitek cvetličnih čebulic zelo poceni. Paket vsebuje: 10 polnih begonij, 15 gladiol, 25 anemon, 25 zlatic, 25 monbrecij, 25 axalisdeppi, 5 calistagia cvetk in 2 liliji, skupaj 132 kosov le za 65 Din. Pošljemo naravnost na dom po dospelosti zneska prosto poštnine, carine in zavojnine. Gornji znesek lahko pošljete v 20 poštnih bonih (mednarodne poštninske zveze), ki jih dobite na domačem poštnem uradu. Kot posebno reklamo prejme vsak naročnik zastonj večbarvno sliko holandskih cvetličnih polj v velikosti 90/140.

Prima blago garantirano.
Broekhof & Guldemond. Raaks 32. Haarlen, Holland.

Salezijanski zavod Martinišče, Murska Sobota, javlja vsem sobratom, sorodnikom in sotrudnikom žalostno vest, da je danes, dne 6. aprila ob pol šestih zjutraj mirno v Gospodu zaspal prečastiti gospod

Franc Povše

duhovnik Salezijanske družbe

Pogreb se bo vršil v Ljubljani v četrtek, dne 8. aprila ob petih popoldne iz mrtvašnice na Vidovdanski cesti 9 na pokopališče k Sv. Križu.

Murska Sobota, 6. aprila 1937.

Žalujoči sobratje.

BOLEČINE V NOGAH ZBADANJE V ŽULJIH

V tej mlečni kopeli boste takoj našli olajšanje

Oksigen — veliki čudotvorec

Pest Saltrat Rodella enostavno raztopite v topli vodi. Pazite, kako spušča oblake majhnih mehurčkov oksigena. Najhujše bolečine v nogah in gležnjih prenehajo, ko pomočite v to mlečno kopel noge. Če so noge vnete, rdeče ali če srbijo, vse to takoj preneha kakor z neko magijo. Ozebline in odrgnjena mesta zacelijo. Ta oksigenirana voda prodre do samih korenin tudi najtrdovratnejših žuljev. Kmalu jih boste lahko odstranili s prstom. Otekline izginejo. Čevlji Vas ne tiščijo več, hoja Vam bo v veliko zadovoljstvo, — kakor da bi imeli peruti na nogah. Saltrat Rodell predpisujejo zdravniki. Prodajajo ga in jamčijo zanj lekarnarji.

BREZPLAČEN KUPON

Ne trpite več. Poslali Vam bomo brezplačno vzorec Saltrat Rodella. Olajšanje bo takoj nastopilo. Sporočite svoje ime in naslov na: M. Neumann, Zagreb, Boškovićeva ulica 44 (oddelek 11-D). Pišite takoj.

PARKETE

kupite najugodneje pri

A. KANC

tovarna parketov, Mengeš

Zatisnil je svoje trudne oči in odšel po plačilo v večnost

p. Norbert Sušnik

frančiškan na Brezjah

v 62. letu svoje starosti, previden z zakramenti za umirajoče. Njegov pogreb bo v četrtek, dne 8. aprila ob desetih dopoldne na brezjansko pokopališče.

Brezje, dne 7. aprila 1937.

Oo. frančiškani.

Dotrpel je in nas za vedno zapustil naš nepozabni ljubljeni soprog, stric in svak gospod

Jesenko Stanko

ravnatelj podružnice Croatia

Pogreb predragega pokojnika bo v četrtek, 8. t. m. ob 16. uri iz hiše žalosti Dalmatinova ul. 7, na pokopališče k sv. Križu.

Ljubljana, 6. aprila 1937.

Žalujoča soproga Mici in ostalo sorodstvo.

Pevsko društvo »Oljka« v Celju naznanja pretužno vest, da je njegov dolgoletni pevovodja, gospod

Mirko Videčnik

trgovski poslovodja

danes, dne 6. aprila 1937 ob petih zjutraj po kratki in mučni bolezni za vedno zatisnil svoje blage oči.

Pogreb se bo vršil v četrtek, dne 8. aprila ob petih popoldne iz Obrtnega doma v Celju na mestno pokopališče.

Društvo bo svojega dolgoletnega pevovodjo ohranilo v trajnem spominu.

Celje, dne 6. aprila 1937.

Rudolf Timmermans: 15

Junaki iz Alcázarja

»Manuel, mirno moraš streljati. Imaš dovolj časa za merjenje. Pošlji nekaj strelov tjakaj v tisto okno, vprav nad glavnim vhodom! Tista rdeča uš tam zgoraj se menda sonči, ali kaj, ko glavo tako moli ven? Dajmo ji eno zagosti za sončno kopel!«

Poročnik Espigas se sključeno plazi od okna do okna in povsod kaj popravi. Rdeči streljajo kar divje semkaj in poročnik mora vojakom prigovarjati, da se ne dajo zavesti po tem brezumnem streljanju.

Ssss —, sssss —! sika mimo poročnika. Zlomek vendar, to je bilo pa kar zares! Ondi na steni, v polovični višini velikosti moža, se kruši omet na tla.

V varnem zavetju vreč s peskom pa Espegas poklekne, pritisne puško k licu. Nato ustreli — in ena izmed pušk, ki je na oni strani na nekem oknu merila v gobierno militar, se mahoma postavi pokoncu in zdrkne ob oknu nizdol in izgine v ozadju.

Kmalu bo menaža!

Težavna zadeva. Zakaj od kuhinje do gobierna militar je skoraj osemdeset metrov poti čez esplanado in le nekaj mest nudi malo kritja. Na drugem bregu reke Tajo, ki je v isti višini ko esplanada, so se rdeči miličniki vgnezdili v hiše in obstreljujejo to pot.

Toda od vzhodne strani Alcázarja prejemajo dovolj krogel, ki vedno zadevajo. Pri nekem spodnjem oknu stojita dva kadeta in streže ta težki strojni puški.

Na višino oken nasproti stoječih hiš je namerjena strojna puška, ki začne pravkar bruhati krogle in regljati. Kako to ropoče in kako hrumijo odmevi v obokanih prostorih!

Ogenj rdečih z druge strani umolkne za kratke hipe. Potem pa spet tem srditeje udriha, a kratki odmor zadošča donašalcem jedil, da morejo skoraj polovico poti do gobierna militar prehoditi.

Drugi del poti je bolj na varnem.

Hiteč od kritja do kritja —, skakaje, plazeč se, kakor pač zahteva položaj in težki, zvrhani lonci, vsi obsikani s kroglami, se hrabri donašalci motajo dalje.

»Ping, ping —! Krogla je zadela v lonec, a k sreči le na rob, da se ničesar ne izlije.

Slednjič so vendar na cilju in pet in dvajset vojakov plane na »cocido«, mešanico krompirja, zelenjave in mesa —, jed, ki je v Španiji jako priljubljena.

Potem pride nadaljnih pet in dvajset mož posadke gobierna militar na vrsto.

Tudi oba kadeta imata opoldanski odmor in jesta svoj »cocido«.

»Koliko časa bomo neki čepeli tu notri?«

»Štiri, pet dni, mislim.«

»Koliko?« vpraša stotnik Mira, ki pristopi iz ozadja. »Pet dni? Tedaj se bo šele prav začelo, fanta. to mi lahko verjameta. — A nikar se ne dajta radi tega motiti pri jedi! In vedno lepo streljajta, kakor sem vaju bil naučil!«

Noč.

Zdaj je noč in molk. Le zdaj in zdaj kak poedini strel. Gosti oblaki zakrivajo luno in zvezde in Alcázar je v popolni temi.

Ko da bi vse spalo.

Toda — ob oknih, v stolpih, za obzidki čepijo straže ko temne sence, držeč v rokah puško za strel in so napeljani v strojnih puškah municijski pasovi.

Zraven pa, drug pri drugem, na modrocih, vrečah, na izpuljenih avtomobilskih sedežih, (tovorni avtomobili, ki so bili pripeljali municijo in prazni stojijo na ploščadi, dajejo izvrsten materijal) pokriti s plahto, z vojaškim plaščem, ležijo drugi tovariši za kratke ure oddiha.

Zdaj pa zdaj se zabliska žepna svetilka: to so nočni čuvaji, ki so na nočnem pohodu po Alcázarju in stopajo od tega dela stavbe do drugega, od nadstropja do nadstropja in navzdol v kleti, kjer morajo bivati ženske in otroci.

Tudi ti ležijo le za silo na modrocih — kakor že! Za vrsto starejših, bolehnih žensk in za neko žensko, ki je že blizu poroda, stoji nekaj železnih postelj iz bivše spalnice kadetov.

Tu in tam mežikajo majcene leščerbe. Električni tok za luč je sovražnik že davnaj odrezal.

Slišati je težko dihanje spečih; časih kdo zaječi in zavzdihne — resničnost dneva ki se pomeša med sanje —, pritajeni jok otrok in pomirjajoči šepet neke matere.

Tja proti jahalnici, ki ji je lahko streho že nekaj topovskih krogel razcefralo, se pomika četa šestih mož. Prvi nese železne lopate v roki; po dva in dva nesita težko, v plahte zavito breme. Spredaj stopa stotnik Sanz de Diego, držeč v roki zastrto laterno.

V kotu jahalnice položijo breme na tla. Z lopatami odstranijo slamo in začno kopati. Dve ozki jami, po šest čevljev dolgi in dva čevlja široki. Tja notri dajo breme, ki so ga prinesli: mrtvece dneva, žrtve boja!

Celoletna naročnina na:
Leposlovno in Ljudsko knjižnico 7 vezanih knjig mesečno Din 23·—
Zbirko domačih pisateljev 3 vezane knjige mesečno Din 11·—
Zbirko mladinskih spisov 4 vezane knjige mesečno Din 9·—
JUGOSLOVANSKA KNJIGARNA

MALI OGLASI

V malih oglasih velja vsaka beseda Din 1·—; ženitovanjski oglasi Din 2·—. Najmanjši znesek za mali oglas Din 10·—. Mali oglasi se plačujejo takoj pri naročilu. — Pri oglasih reklamnega značaja se računa enokolonska 5 mm visoka petitna vrstica po Din 2·50. Za pismene odgovore glede malih oglasov treba priložiti znamko.

*** KINO ***

TEL. 22-21 **UNION**

Film nenadkrilijive lepote

ŽETEV

Paula Vessely, Atila Hörbiger, Režija: G. Bolvary

TEL. 27-30 **SLOGA**

Danes poslednji!
Veliko filmsko delo

Jetniki s hudičevih otokov

WARNER BAXTER

TEL. 21-24 **MATICA**

Danes poslednji!
Veliki kriminalni film

Za ceno življenja

Carl Ludwig Diel, Kitty Jantzen, Theo Lingen

Predstave ob: 16.,19.15 in 21.15 uri

Službodobe

Služkinjo

zdravo, snažno, iščem za takoj. Poljanska cesta 15, 1. stopn., vrata 2. (b)

Sprejmem hlapca

h konjem in za poljska dela. Franc Hlebš, Spod. Zadobrova 31. (b)

Služkinja

vajena gospodinjskih del v boljši hiši, z daljšimi spričevali — dobi takoj službo v Ljubljani. Starost od 24—30 let. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Snažna« 5432. (b)

Mizarski pomočnik

se sprejme za boljša pohištvena dela. Zavodnik, Brod 28, St. Vid n. Lj. b

Pouk

Francoščino in klavir

poučuje Aneta Potočnik, diplomirana v Parizu. — Gre tudi na dom. Tržaška cesta 1/I. (u)

Živali

Pes doberman

mlad, čistokrven, dresiran, naprodaj. — Puš, Sv. Petra cesta 91, od 1. do 5. ure. (j)

Službe iščejo

Gospa

z dolgoletno trg. prakso, vajena delno pisarniških in blagajniških poslov in gostilne, zelo izurjena v občevanju s strankami, želi primerno službo v mestu ali kje ob morju. Nudi garancijo, nastopi takoj. Cenj. ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Zaupanja vredna« 5436.

Oskrbnik

strokovnjak v vsem gospodarstvu, hmeljarstvu, šumski industriji, delaven, tudi kot gozdni čuvaj, s skromnimi zahtevki, išče službo. - Dopise upravi »Slovenca« pod »Kmetovalec 400« P 5466.

Razno

Umetno valenje

vsako množino jajc sprejme »Niko«, Poljane, St. Vid nad Ljubljano, blizu tovarne Stora. (r)

Sprejmem starejšo osebo v vso dosmrtno oskrbo

proti primerni odškodnini.

Sprejmem v oskrbo enega do dva otroka

na deželi proti mesečnemu odplačevanju. — Obojno: Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Dobra oskrba« št. 5448.

Denar

Vlogo

Ljudske posojiln., Mestne ali Banovinske hranilnice do 15.000 Din kupim. — Ponudbe na naslov: Žitnik Lojze, Beograd, Kralja Aleksandra 26. (d)

Posojila dajemo

državnim in privatnim nameščencem v Ljubljani v gotovini in blagovnih bonih Hermes. Informacije Tavčarjeva 2. (d)

Ai. Planinšek, Ljubljana

Beethovnova 14/I, telefon 35-10, vnovči vloge vseh denarnih zavodov najkulantneje takoj v gotovini in daje informacije brezplačno. (d)

Kupimo

Vinski kamen

in sušene drože kupuje A. Resman K. D., Zagreb. Ilica 223. (k)

Staro zlato, zlato zobovje in srebrne krone

kupujem po najvišjih dnevnih cenah.
A. KAJFEŽ
urar
Ljubljana, Miklošičeva 14

Kupujemo

staro železo, litine, kovine, vsakovrstne stroje in kovinske predmete ter plačamo v resnici najvišje cene.
JUSTIN GUSTINČIČ
Maribor, Tattenbachova 14

SOBE

Prazno sobo

(tudi dve) ali kaj primernega za delavnico ponudite upravi »Slovenca« pod »Krojač« 5464. (s)

Stanovanja

IŠČEJO:

Stanovanje

2—3 sobno, za pisarno in lahko obrt, išče Dobrodelna pisarna, Wolfova ulica 1/II. (č)

Stanovanje

dvo- ali trisobno išče za maj mirna in poštena stranka. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Vesten plačnik«. (c)

ODDAJO:

Dvosobno stanovanje

odda takoj Jos. Čeh, Celovška c. 61/I. (č)

Trisobno stanovanje

lepo, snažno, oddam s 1. majem. — Fügnerjeva ulica 7. (č)

Vnajem

IŠČEJO:

Dva poslovna prostora

za pisarno in obrtni posel, nedaleč od centra — iščemo. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Dvojni posel« št. 5463. (m)

ODDAJO:

Delavnico

na dvorišču pri Figovcu odda takoj I. Knez, Gosposvetska cesta 3. (n)

Takoj se odda v najem

hiša na Opekarski c. 28, obstoječa: v pritličju kuhinja, tri sobe in pritikline, v mansardi kuhinja, 4 sobe. Pri hiši je hlev, delavnica, ki je služila mesariji, in vrt. — Omenjeni prostori se oddajo tudi ločeno, stanovanje posebej in gospodarsko poslopje posebej. Poizve se v Kopališki ul. 8 v Ljubljani. (n)

Obrt

Električno varenje

poceni z Furlanovim aparatom, kakor tudi vsa ključavničarska dela, izvršuje Rudolf Geyer, Prežakova ulica. (t)

Gumbe, plise, entel, ažur

predtisk in monograme hitro izvrši Matek & Mikeš, Ljubljana, poleg hotela Strukelj. (t)

Zahtevajte povsod naš list! V boj za naše časopisje!

Pohištvo

Zastonj

ne, ampak po najnižjih brezkonkurenčnih cenah dobite kvalitetno pohištvo le iz najboljše opremljenega mizarstva Malenšek, Dravlje, tik pri tramvajski postaji »Slepi Janez«. Najnovejši in najlepši modeli na ogled v lastni razstavi.

Glasba

Za mal denarja dost muzke!

Plošče, gramofone, radio gramofone radio aparate itd. prodajamo po ugodnih cenah tudi **na obroke.**

elektroton
PASAŽA NEBOTIČNIK

Prodamo

Trechcoate

vetrne suknjiče, novosti za športne obleke - nudi ceneno Presker, Sv. Petra cesta 14. (l)

TEL. **2951**

DRVA PREMOG IV. SCHUMI
DOLENJSKA CESTA

Ure za birmo

nudi najceneje Ivan Pakiž, Ljubljana, Pred šolo 15. (l)

Sveže najfinejše norveško

ribje olje

iz lekarne dr. G. Piccolija v Ljubljani se priporoča bledim in slabotnim osebam.

Vrata, okna,

izložbene omare in železne rolete poceni prodam. Stermecki, Celje. (l)

VINA

dolenjska, štajerska in sploh vseh vrst kupite pri
Centralni vinarni v Ljubljani.
TELEFON ŠTEV. 25-73

Kolesa

večja zaloga popolnoma novih in stara poceni naprodaj pri »Promet« (nasproti križanske cerkve).

Posestva

Parna žaga

v Mariboru, s kompletnimi stroji in veliko parcelo naprodaj na dražbi dne 12. aprila 1937. Informacije daje Zadružna gospodarska banka, podružnica Maribor. (p)

V Brežicah

in okolici so naprodaj hiše, krasna stavbišča, vinogradi, sadovnjaki in gozdovi ter zaokroženi deli Attemsovega veleposestva. - Pojasnila pri inž. Miklau Otmar, Brežice. (p)

Pozor upokojenci!

Lepa, visokopritlična hiša (vila) z velikim vrtom, tik ob železniški postaji, poceni naprodaj. Starošina, Cirkovce, Dravsko polje. (p)

Stavbna parcela

naprodaj v Stožicah. Poizve se pri Avgustu Pečniku. (p)

Hišo v Ljubljani

z velikim vrtom, ob glavni cesti in cestni železnici, 1 km od pošte, pripravno za trgovino, in več stavbišč prodam. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 5442. (p)

Akad. dipl. višji vrtnar
Hiršl Vladimir i drugovi
lozni i voćni velerasadnik
Subotica
Trg Cirila i Metoda 7
Telefon 66
Glavni poučni katalog na 90 straneh brezplačno

Kraljevo namizno grozdje

Musc. I. Oliver, Musc. kraljica vinograda, Kraljica Jelisaveta, Musc. supr Mathias Jovana itd., nadalje 100 drugih garantirano čistih in autentičnih namiznih in vinskih vrst, sadik na amerikanski podlagi domačih korenik in mladik

Hindenburg jagoda

največja na svetu

100 komadov sadik 30 Din z navodilom za saditev. — ZIMZELEN, CETINARI, JUNIPERUŠI, BUXISI itd. itd. — Za živo mejo: MACLURA, gledičje, robinje, divje rože

5—6 letne, 3—4 metre visoke krasno razvite piramidalne robinje in jablane, divji kostanj, platane, mleč itd. itd.

Parketne deščice, trstje za strope, asfaltno strešno lepenko, bitumenjuto za izolacijo, bitumen, lesni cement, karbolinej, strešni lak, katran

in razna izolačna sredstva proti vlagi dobite najceneje pri tvrdki

JOS. PUH, Ljubljana Gradaška ulica 22 Telefon štev. 25-13

Kupujte svoje potrebščine pri naših inserentih!

Meteor pade z neba

75.

Debeluharju se posveti v glavi.

Ko sta se Tinček in Tonček spet prikazala na površju in vzela vsak po eno pločevinasto posodo, se je Debeluharju nekaj posvetilo v glavi. Udaril se je s pestjo ob čelo in vzkliknil:

»Aha, zdaj pa že vem! Meteorju nameravata natekniti plavalni jopič!«

»Nekaj takšnega, da!« se je zasmejal Tinček in se znova potopil na dno reke.

Prvi dve pločevinasti posodi sta bili kmalu pritrjeni k meteorju. Ribe, ki so plavale vsevprek, so začudeno opazovale prečudno početje neznanih bitij...

GLOBOKO PRETRESENI SPOROČAMO,
DA JE PREDSTAVNIK NAŠE PODRUŽNICE ZA SLOVENIJO,
GOSPOD

STANKO JESENKO

DANES ZJUTRAJ OB TREH PO
TEŽKI IN MUČNI BOLEZNI UMRL

NAŠA ZADRUGA JE S POKOJNIKOM IZGUBILA VESTNEGA, MARLJIVEGA IN VDANEGA SODELAVCA, KI MU BOMO OHRANILI NAJLEPŠI SPOMIN

LAHKA MU BODI ZEMLJA!

ZAGREB, DNE 6. APRILA 1937

RAVNATELJSTVO ZAVAROVALNE ZADRUGE
»CROATIAE«
V ZAGREBU

Zahvala

Vsem, ki ste našega ljubega pokojnega soproga in očeta

primarija

dr. Petra Defranceschija

spremili na njegovi zadnji poti, bodi izrečena prisrčna zahvala.

Posebno se zahvaljujemo usmiljenim bratom v Kandiji za nad vse požrtvovalno in skrbno nego med dolgotrajno boleznijo in za vse izkazane usluge in dobroto. Zlasti se zahvaljujemo gg. delegatu, p. Leopoldu, upravitelju Fr. Ksaverju in bratu Karlmanu.

Nadalje se zahvaljujemo za častno spremstvo prečastiti duhovščini z mil. proštom g. Čerinom na čelu, dr. Meršolu kot zastopniku zdravniške zbornice za iskrene poslovilne besede, vsem pokojnikovim stanovskim tovarišem, zastopnikom denarnih zavodov, podjetij in korporacij, ter zastopnikom oblasti in novomeške občine, kakor tudi vsem prijateljem in znancem ter vsem darovalcem vencev.

V Ljubljani, dne 7. aprila 1937.

Rodbine: Defranceschi, dr. Kunst

Za Jugoslovansko tiskarno v Ljubljani: Karel Čeč Izdajatelj: Ivan Rakovec Urednik: Viktor Cenčič